

Haderslev

Miljøgodkendelse

Frydendahlsvej 1
6510 Gram

Jf. § 16a stk. 1 i Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv.
(LBK nr. 520 af 01/05/2019)

Miljøgodkendelse 15. november 2019
Sags nr.: 19/37815
Haderslev Kommune

Datablad

Kontaktoplysninger	
Ansøgers navn og adresse	Tage Frydendahl Krab Frydendahlsvej 1 6510 Gram Tlf.nr 2636 1066 E-mail: frydendahl@yahoo.dk
Ansøgers CVR	CVR-nr. 11885977
Ansøgers CHR	51609
Kontaktperson	Tage Frydendahl Krab
Ansøgers konsulent	Miljø og Natur, Byrumvej 30, 9940 Læsø Jakob Altenborg Tlf.nr.: 26259791 E-mail: jakob@miljoeognatur.dk
Ejer	Tage Frydendahl Krab
Ejendom	
Ejendommens adresse	Frydendahlsvej 1, Kastrup, Gram
Ejendomsnummer	510000579
Matr. Nr.	Matrikel: 8, Kastrup, Gram og 533, Kastrup, Gram (stald på barmark)
Tilsynsmyndighed	Haderslev Kommune
Journal nr.	19/37815
Ansøgnings-id	Skema nr. 211666 Version 4

Indholdsfortegnelse

1	Baggrund	4
2	Ikke-teknisk resume.....	5
3	Afgørelse.....	5
3.1	Dispensation.....	5
3.2	Afgørelse om § 16a miljøgodkendelse	5
3.3	Orientering og høring.....	7
3.4	Klagevejledning og offentliggørelse.....	7
4	Vilkår for husdyrbruget.....	9
4.1	Generelle vilkår.....	9
4.2	Vilkår vedrørende anlægget.....	9
5	Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger	13
5.1	Generelt	13
5.2	Staldanlæg - Produktionsarealer	13
5.3	Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav.....	15
5.4	Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold.....	17
5.5	Husdyrgødning	23
5.6	BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi	24
5.6.1	BAT-krav – Emissionsgrænseværdi for ammoniak.....	24
5.6.2	Energi og vandforbrug.....	25
5.6.3	Foder.....	26
5.7	Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter	27
5.9	Lugt.....	29
5.10	Støjkloder og rystelser.....	32
5.11	Støv.....	34
5.12	Lys.....	34
5.13	Fluer og skadedyr.....	34
5.14	Transport, til- og frakørsler.....	35
5.15	Affald.....	36
5.16	Jord, grundvand, overfladevand.....	38
5.18	Uheld.....	39
5.19	Ophør.....	39
5.20	Egenkontrol.....	40
5.21	Samlet vurdering.....	40
6	Bilag	41
6.1	Bilag 1: Lovgrundlag.....	41
6.1	Bilag 2: Uddrag af § 12 miljøgodkendelse af 30. april 2008, udledningstilladelse.....	42
6.2	Bilag 3: Situationsplan.....	43
6.3	Bilag 4: Produktionsarealer.....	45
6.4	Bilag 5: Afløbsplaner	50
6.5	Bilag 6: Beredskabsplan	51
6.6	Bilag 7: Visualiseringer	62
6.7	Bilag 8: Naturvurdering.....	66
6.8	Bilag 9: Miljøkonsekvensrapport.....	75

1 Baggrund

Tage Frydendahl Krab ansøger om § 16a miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven¹ for at kunne udvide kvægproduktionen på ejendommen Frydendahlsvej 1, 6510 Gram.

Udvidelsen sker i eksisterende stalde, i ny tilbygning, ny kalveplads og i ny stald placeret på bar mark ca. meter fra eksisterende staldanlæg. Der ansøges om et samlet produktionsareal på 4.920 m², fordelt på 2.200 m² i eksisterende stald, 300 m² i tilbygning, 200 m² i nye kalvepladser og 2.220 m² i den nye kostald. Hertil ansøges der om etablering af ny ensilageplads.

Ansøgningen om § 16a miljøgodkendelse er indkommet den 17. maj 2019 med skemanr. 211.666 De sidste supplerende oplysninger til ansøgningen er modtaget den 7. oktober 2019.

Husdyrbruget har i forvejen en eksisterende § 12 miljøgodkendelse meddelt den 30. april 2008 til en produktion svarende til 285 køer, 12 opdræt (24-25 mdr.) og 16 kalve (0-2 mdr.) Miljøgodkendelsen er udnyttet. Miljøgodkendelsen blev revurderet den 22. december 2016.

Der søges nu om udvidelse af produktionsarealet fra 2.254 m² til 4.920 m², med dyretypen malkekøer, kvier og stude samt kalve.

Følgende bygninger godkendes:

- Ny stald på 2.220 m² produktionsareal (stald i alt 2.560 m²) til malkekøer, kvier og stude samt kalve. Tilbygning til eksisterende kostald på 300 m² produktionsareal (stald i alt 352 m²) til malkekøer, kvier og stude
- Eksisterende kostald på 2.200 m² produktionsareal (stald i alt 3.760 m²) til malkekøer, kvier og stude
- Kalveplads på 200 m² produktionsareal (stald i alt 450 m²) til kalve
- Eksisterende gyllebeholder 1 er på 343 m² og ca. 1.430 m³
- Eksisterende gyllebeholder 2 er på 327 m² og ca. 1.430 m³
- Eksisterende gyllebeholder 3 er på 732 m² og ca. 3.500 m³
- Ny ensilageplads på 3.000 m² (41,1 x 71,1 m)

Husdyrbruget har en ammoniakemissionen på 4.898 kg NH₃-N, hvorved miljøgodkendelsen er omfattet af § 16a stk. 1 i husdyrbrugloven.

Med den nye lovgivning fra 2017 ændres miljøgodkendelser og miljøtilladelser fra at være baseret på antal producerede dyr om året (dyreenheder = DE) til at være baseret på antal m² produktionsareal samt de ansøgte dyretyper. Det maksimale antal dyr i produktionsarealet er fremover reguleret af de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler.

¹ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. - LBK nr. 520 af 01/05/2019

2 Ikke-teknisk resume

Tage Frydendahl Krab ønsker, at udvide produktionen på ejendommen Frydendahlsvej 1, 6510 Gram. Ansøger ejer og driver ejendommen. Der ønskes et samlet produktionsareal på 4.920 m² i eksisterende og nye staldanlæg.

I forbindelse med udvidelsen etableres der en ny tilbygning til den eksisterende kostald, de eksisterende kalvepladser udvides og der etableres en ny kostald på barmark ca. 416 m nordnordøst for eksisterende staldanlæg. Desuden etableres der ny ensilageplads på 3.000 m² i forbindelse med eksisterende stald.

Det samlede overfladeareal på ejendommens eksisterende gyllebeholder er 1.402 m². Beholderen er med naturligt flydelag. Der sker ingen ændringer i gødningsopbevaringen.

Ammoniakemissionen fra anlægget (stald og lager) er beregnet til 4.898 kg NH₃-N/år. Det er i ansøgningssystemet beregnet, at ammoniakemission fra stalde og lagre maksimalt må være 4.898 kg NH₃-N/år i forhold til opfyldelse af kravet om anvendelse af den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

Da der ikke findes tørre, beskyttede naturtyper, internationale naturbeskyttelsesområder, kategori 1-3 naturområder efter husdyrloven i nærheden af husdyrproduktionen, påvirker ammoniak fra produktionen ikke kvælstoffølsom natur væsentligt.

De beregnede lugtemissionsværdier fra det samlede anlæg ligger under de grænser, der er fastsat for lugtpåvirkning af henholdsvis byzone, samlet bebyggelse og nabobeboelse. Det betyder, at husdyrbruget kan drives, uden at den daglige drift giver anledning til væsentlige lugtgener for omgivelserne.

Støj, støv, vibrationer, lys og opbevaring af døde dyr m.v. vil ikke være til gene for det omgivende miljø pga. den relative store afstand til naboer.

Antallet af årlige transporter er estimeret til 1.339, svarende til ca. 3-4 transporter dagligt. Antallet af transporter til og fra ejendommen forventes, at stige i forbindelse med udvidelsen. Det vurderes dog, at transporter til og fra ejendommen ikke vil være til væsentlig gene for omgivelserne.

3 Afgørelse

3.1 Dispensation

Der er med denne ansøgning dispenseret fra Husdyrbruglovens §8, stk. 1, nr. 7, vedrørende afstandskrav til naboskel. Her vurderer Haderslev Kommune, at etablering af den nye ensilageplads ikke vil have en negativ påvirkning, da det nærliggende naboskel er bygningsløst og der meddeles derfor dispensation jf. § 9 stk. 3 for afstandskrav til naboskel.

3.2 Afgørelse om § 16a miljøgodkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Haderslev Kommune miljøgodkendelse efter § 16 a i husdyrbrugloven til Frydendahlsvej 1, 6510 Gram, CVR-nr. 11885977.

Afgørelsen om miljøgodkendelsen omfatter:

- Ny stald på 2.220 m² produktionsareal (stald i alt 2.560 m²) til malkekøer, kvier og stude samt kalve. Tilbygning til eksisterende kostald på 300 m² produktionsareal (stald i alt 352 m²) til malkekøer, kvier og stude
- Eksisterende kostald på 2.200 m² produktionsareal (stald i alt 3.760 m²) til malkekøer, kvier og stude
- Kalveplads på 200 m² produktionsareal (stald i alt 450 m²) til kalve
- Eksisterende gyllebeholder 1 er på 343 m² og ca. 1.430 m³
- Eksisterende gyllebeholder 2 er på 327 m² og ca. 1.430 m³
- Eksisterende gyllebeholder 3 er på 732 m² og ca. 3.500 m³
- Ny ensilageplads på 3.000 m² (41,1 x 71,1 m)

Situationsplan for ejendommen fremgår af bilag 3.

Når det godkendte projekt i denne § 16a miljøgodkendelse af 15. november 2019 påbegyndes, ophæves den hidtil gældende § 12 miljøgodkendelse af 30. april 2008, dog ophæves udledningstilladelsen givet i § 12 miljøgodkendelsen ikke. Tilbygning til eksisterende stald kan således indeholdes i udledningstilladelsen givet i § 12 miljøgodkendelsen af 30. april 2008, under forudsætning af, at vilkårene for udledningstilladelsen overholdes (se vilkår og beskrivelse på bilag 2).

Miljøgodkendelsen gives under forudsætning af, at vilkårene i kapitel 4, og de til enhver tid gældende regler på området overholdes, også selv om reglerne evt. skærpes i forhold til denne tilladelse (se Bilag 1). Ansvar for at vilkårene overholdes, ligger hos den ansvarlige for driften af anlægget.

Det er Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt:

- Overholder bekendtgørelsens beskyttelsesniveauer for ammoniakdeposition på naturområder og for lugt.
- Ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt.
- Ikke vil have en negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV.
- Ikke vil have væsentlig virkning på de landskabelige værdier.
- Ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Med denne godkendelse har Haderslev Kommune ikke taget stilling til eventuelle tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning, som for eksempel byggeloven (byggeri og nedrivning), miljøbeskyttelsesloven eller arbejdsmiljøloven, der skal søges separat.

Jævnfør §§ 39-40 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, skal en § 16 a miljøgodkendelse regelmæssigt, og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år, hvor retsbeskyttelsen udløber. Haderslev Kommune forventer at revurdere husdyrbruget igen i 2027.

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet senest 6 år efter meddelelsesdatoen. Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder denne del jf. § 59a stk. 1 i Husdyrbrugloven. Hvis miljøtilladelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år, jf. lovens § 59a, stk. 2. Udnyttelse anses her for at foreligge når mindst 25 pct. af det godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskravene eller andre relevante krav.

Dato for miljøgodkendelsen: 15. november 2019

Med venlig hilsen
Line Olsen
Miljømedarbejder
Miljø, Haderslev Kommune

Journal nr.:	19/37815
Miljøgodkendelsen er udarbejdet af:	Tine Zimmermann, Sweco Danmark A/S
Kvalitetssikring:	Line Olsen

3.3 Orientering og høring

Forannoncering af ansøgningen

Ansøgningen blev offentliggjort på Haderslev Kommunes hjemmeside den 2. september 2019.

Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen. Ingen har ønsket udkastet til afgørelsen tilsendt.

Høring af parter om udkastet til miljøgodkendelse:

Udkastet til miljøgodkendelse blev sendt i partshøring den 9. oktober 2019 med en frist på 30 dage til at indsende bemærkninger.

Haderslev Kommune har vurderet, at parter i denne sag er ansøger og ejer selv, andre berørte myndigheder, og eventuelle nabobeboelser, som ligger indenfor lugtkonsekvenszonen på 518 meter og ejere af de ejendomme, som matrikulært støder op til ejendommen, hvor husdyrbrugets anlæg er placeret. Foruden at være matrikulær nabo hører ejer af Udsigtsvejen 2 også, hvor der gives dispensation for afstandskrav på 30 meter til skel fra stald 3 til matr. 597 Kastrup, Gram. Endvidere høres de som er kommet med bemærkninger eller har anmodet om orientering i sagen, jf. forvaltningsloven².

Der indkom ingen bemærkninger til udkastet.

3.4 Klagevejledning og offentliggørelse

Miljøgodkendelsen af husdyrbruget Frydendahlsvej 1, 6510 Gram i henhold til § 16a i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, vil blive offentliggjort den 11. november 2019 på hjemmesiden Digital Miljø-Administration, dma.mst.dk. Du skal søge på adressen under offentliggørelser.

Klagefristen er fire uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være modtaget senest fredag den 13. december 2019. Ansøger vil ved klagefristens udløb få besked om kommunen har modtaget klager. Det er muligt for enhver med individuel væsentlig interesse i en sag at påklage afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af Nævnenes Hus på hjemmesiden www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune, som har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Klager betaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende (2016-niveau). Gebyret tilbagebetales ved medhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis konkrete spørgsmål om brug af Klageportalen kan rettes til supportfunktionen på e-mail nh@naevneneshus.dk eller telefon 7240 5600. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune, Teknik og Miljø, Simmerstedvej 1A, 1., 6100 Haderslev eller teknikmiljoe@haderslev.dk. Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger. En klage har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Derfor kan miljøgodkendelsen ikke udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning (Husdyrbrugloven) § 81stk. 1. Det er fordi miljøgodkendelsen indebærer opførelse af bebyggelse uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, hvilket er i henhold til Husdyrbruglovens § 81, stk. 3.

kan endvidere indbringes for domstolene, jf. Husdyrbruglovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der i medfør af Offentlighedslovens § 7³ er mulighed for aktindsigt i sagen. Tidspunktet for eventuelt gennemsyn af sagen kan aftales telefonisk med Haderslev Kommune på 74 34 21 45.

Haderslev Kommune skal ifølge Databeskyttelsesloven⁴ gøre opmærksom på, at henvendelser og øvrige oplysninger i sagen bliver journaliseret hos kommunen.

Underretning

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

² Jf. § 19 i Forvaltningsloven. LBK nr. 433 af 22/04/2014

³ Offentlighedsloven. Lov om offentlighed i forvaltningen - [LOV nr. 606 af 12/06/2013](http://lovnr.606.af.12.06.2013).

⁴ Databeskyttelsesloven - [LOV nr. 503 af 23/05/2018](http://lovnr.503.af.23.05.2018)

Haderslev

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Ansøger Tage Frydendahl Krab, Frydendahlsvej 1, 6510 Gram
e-mail: frydendahl@yahoo.dk
- C.c. til Ansøgers konsulent: Miljø og Natur, Byrumvej 30, 9940 Læsø, v/ Jakob Altenborg
e-mail: jakob@miljoeognatur.dk

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dn-haderslevsager@dn.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding
e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V
e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
e-mail: bent.karlsson1@outlook.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive
e-mail: mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

4 Vilkår for husdyrbruget

Godkendelsen gives under forudsætning af, at produktionen opfylder følgende vilkår:

4.1 *Generelle vilkår*

1. Godkendelsen omfatter de landbrugsmæssige aktiviteter, der er knyttet til bygningerne på ejendommen Frydendahlsvej 1, 6510 Gram.
2. Det er den ansvarlige for driften af anlægget, som er ansvarlig for at vilkårene overholdes. Eventuelle ændringer i ejerforhold og/eller hvem, der er ansvarlig for husdyrbrugets drift, skal meddeles til Haderslev Kommune.
3. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen.
4. Medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i den.

4.2 *Vilkår vedrørende anlægget*

Placering af nye stalde / staldanlæg

5. Der kan etableres et nyt produktionsareal til malkekøer, kvier og stude på 2.200 m² som vist på Bilag 2.
6. Der kan etableres et nyt produktionsareal i tilknytning til eksisterende kostald (tilbygning) til malkekøer, kvier og stude på 300 m², som vist på Bilag 2.
7. Der kan etableres nyt produktionsareal til kalve på 200 m², som vist på Bilag 2.
8. Der kan etableres ny ensilageplads på 3.000 m² (41,1 x 71,1 m) syd for eksisterende ejendom, som vist på Bilag 2.
9. Den ny stald på barmark skal opføres som ansøgt, i nedtonet jordfarver, dog med en maximumshøjde på 8 meter, så bygningen skæmmer mindst muligt. Såfremt stalden er højere end 8 meter, skal den nedgraves, således den over terræn kun er 8 meter.
10. Der skal punktbeplantes rundt om den nye stald på barmark. Beplantningen skal etableres i førstkomende plantesæson efter staldens færdiggørelse.
11. Eksisterende læhegn mellem matriklerne 539, 601 og 533 skal opretholdes og vedligeholdes.
12. Tilbygningen skal etableres i samme materiale og farver som den eksisterende kostald.

Produktionsareal

13. Husdyrbruget skal etableres i henhold til nedenstående:

Staldafsnit	Dyretype	Ansøgt, m ²	Staldsystem	Produktionsareal udgør, %
Kostald	Malkekøer, kvier og stude	510 m ²	Dybstrøelse	58,8 %
	Malkekøer, kvier og stude	1.690 m ²	Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	
Stald 2	Malkekøer, kvier og stude	2.100 m ²	Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	86,7 %
	Kalve (under 6 mdr.)	120 m ²	Dybstrøelse	
Tilbygning	Malkekøer, kvier og stude	300 m ²	Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	85,2 %
Kalveplads	Kalve (under 6 mdr.)	200 m ²	Dybstrøelse	44,4 %
I alt		4.920 m²		

Husdyrgødning

14. Det samlede overfladeareal på ejendommens gyllebeholdere må maksimalt være 1.402 m².
15. Omrøring af gyllebeholdere må tidligst påbegyndes umiddelbart før udkørsel.
16. Håndteringen af husdyrgødning skal altid foregå under opsyn og således, at spild undgås og under tilbørligt hensyn til omgivelserne.
17. Hvis der ikke anvendes selvløssende gyllevogn ved tømning af gyllebeholderne, skal der etableres en betonbefæstet læsseplads af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer. Læssepladsen skal have fald mod opsamlingsbrønd, hvorfra spild automatisk ledes videre til forbeholder eller gyllebeholder. Pladsen skal rengøres for spild af gødning umiddelbart efter udbringningsperioden er afsluttet.

Foderopbevaring

18. Der skal etableres ny ensilageplads på 3.000 m² (41,7 x 71,1 m) på som vist på situationsplan, Bilag 2.
19. Afløbsbrønde fra plansiloer skal friholde for ensilage, sand og lignende, så ensilagesaft og overfladevand kan ledes frit til særskilt beholder.
20. Evt. spild af foder skal fjernes dagligt.

Lugt

21. Såfremt Haderslev Kommune skønner, at lugt fra bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, skal ejendommen for egen regning lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og iværksætte foranstaltninger, således at lugtgenerne formindskes. Foranstaltningerne skal aftales med Haderslev Kommune.
22. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således at ejendommen ikke giver anledning til lugtgener, som efter Haderslev Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne. Der skal således til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder rene og tørre overflader, renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.

Støj

23. Husdyrbrugets samlede støjbidrag til omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Tidspunkt	Støjgrænser dB (A)	Referencetidsrum
Mandag - fredag kl. 07 - 18	55 dB(A)	8 timer
Lørdag kl. 07 - 14	55 dB(A)	7 timer
Lørdag kl. 14 - 18	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07 - 18	45 dB(A)	8 timer
Alle dage kl. 18 - 22	45 dB(A)	1 time
Alle dage kl. 22 - 07	40 dB(A)	½ time

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer på ejendommens bygningsparcel, dog ikke støj fra f.eks. markdriften.

24. Hvis kommunen vurderer, at der er behov for det, f.eks. ved begrundede klager over støj, skal ejer for egen regning dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentation skal være i form af en akkrediteret/certificeret støjmåling eller beregning, som overholder Miljøstyrelsens vejledninger på området og udføres som efter retningslinjerne: – Miljømåling, ekstern støj. En sådan dokumentation kan højst kræves 1 gang årligt. Eventuelle måle- eller beregningspunkter skal inden udførelsen aftales med tilsynsmyndigheden.

Støv

25. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår støvgener, der vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen meddele påbud om, at virksomheden for egen regning skal udarbejde og gennemføre et projekt med foranstaltninger, der minimerer generne.

26. Foderanlæg skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning og behandling af foder undgås.

Lys

27. Udendørs belysning og lys fra stalde skal afskærmes, således at, der ikke kan opstå væsentlige lysgener for omkringboende. Vurderingen foretages af Haderslev Kommune.

Fluer og skadedyr

28. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.
29. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
30. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjerne kan ses her: <http://www.dpil.dk/>

Affald

31. Døde dyr skal opbevares overdækket, i skygge og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.
32. Affald skal jævnligt bortskaffes fra ejendommen, og farligt affald skal opbevares miljømæssigt forsvarligt.
33. Beholdere med spildolie skal opstilles på en tæt opsamlingsbakke egnet til formålet, og som kan indeholde volumen af den største beholder.

Spildevand

34. Al vask af maskiner, redskaber, foderanlæg, m.v. skal foregå på en støbt, fast plads såfremt vaskevandet kan indeholde husdyrgødning, foderrester og lignende, og bortledning af spildevandet skal ske til en opsamlingsbeholder.
35. Arealer, hvor der sker tømning gylle til/fra gyllebeholder, skal befæstes med afløb til opsamlingsbeholder. Ved befæstet areal forstås et areal, der er befæstet med et for fugtighed vanskeligt gennemtrængeligt materiale, der kan modstå påvirkningerne fra køretøjer og vogne ved Fyldning og tømning.

Befæstet areal kan undlades, hvis der anvendes traktor med påmonteret pumpeudstyr og returløb.
36. Udleveringsramper skal konstrueres med tætte sider, der forhindrer, at der trækker gylle eller vaskevand ud i det omliggende areal. Der skal etableres afløb, der fører til opsamling i gyllekanalerne.

Management

37. Ejendommen skal have en beredskabsplan. Beredskabsplanen skal hele tiden holdes ajour og være nemt tilgængelig. Alle medarbejdere skal være bekendt med planen og den skal opsættes et centralt sted på ejendommen. Hvis der er udenlandske medarbejdere på ejendommen, skal beredskabsplanen forefindes i form af skitser og billeder.
38. Beredskabsplanen skal som et minimum indeholde 1) oplysninger om procedurer, der beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheldet og begrænse udbredelsen, 2) oplysninger om hvilke personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan, 3) kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m., 4) en opgørelse over materiel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
39. Bedriftens energiforbrug (el, diesel og fyringsolie) samt vandforbrug skal årligt aflæses og registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

40. Stiger husdyrbrugets energi- og/eller vandforbrug utilsigtet, skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af forbruget. Processen med at finde og efterfølgende implementere disse virkemidler finansieres af husdyrbruget

Husdyrbrugets ophør

41. Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune. Ved ophør skal husdyrgødning fjernes, ejendommen ryddes for affald, kemikalier, medicinaffald, døde dyr, spildevand, foder m.v. Alt skal bortskaffes i henhold til kommunens Regulativet for erhvervsaffald.

Egenkontrol

42. Følgende materiale skal som et minimum til enhver tid kunne forevises tilsynsmyndigheden:
- a. Dokumentation for produktionsniveau f.eks. udtræk fra CHR og evt. produktionsrapporter. Dokumentationen skal opbevares i min. 3 år.
 - b. Regnskabsbilag fra destruktionsanlæg for døde dyr.
 - c. Kvitteringer for aflevering af affald minimum 3 år tilbage.
 - d. Årlig registrering af el-, diesel-, fyringsolie, vand- og foderforbrug.
 - e. Dokumentation for bortskaffelse af miljøfarligt affald minimum 5 år tilbage.
 - f. Dokumentation for indkøb af lavenergipærer/lysstofrør minimum 5 år tilbage.
 - g. Dokumentation for flue- og rottebekæmpelse.
 - h. Ajourført lagerregnskab for husdyrgødning.
 - i. Dokumentation for skriftlige aftaler for opbevaring af husdyrgødning.
 - j. Opdateret beredskabsplan.

5 Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger

Ansøgers beskrivelse danner grundlag for de vilkår, der meddeles i miljøgodkendelsen. Beskrivelse af forholdene fremgår af ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten, samt ved supplerende oplysninger fra ansøger.

Kommunens vurderinger foretages på baggrund af Haderslev Kommunes oplysninger om natur- og miljøforhold i området, og på områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget.

Vurderingerne skal belyse konsekvenserne af driften på ejendommen, og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, der fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

5.1 Generelt

Denne miljøgodkendelse omfatter udelukkende anlægget på adressen Frydendahlsvej 1, 6510 Gram. Kommunen stiller vilkår om, at det er den ansvarlige for driften af anlægget, som er ansvarlig for at overholde tilladelsens vilkår.

For at sikre, at tilladelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der vilkår om, at tilladelsen skal foreligge på ejendommen.

5.2 Staldanlæg - Produktionsarealer

Ansøgers beskrivelse

Anlæggets produktionsareal, staldsystem og dyretype fremgår af husdyrgodkendelse.dk. Der er tale om en ejendom med malkekøer og kvier. Produktionsarealet udgør samlet 4.920 m² nettoareal. Alle stalde er indrettet med enten dybstrøelse eller fast drænet gulv.

Ansøgningen tager udgangspunkt i ejendommens netto areal i de enkelte stalde, så der er foretaget fradrag af fodergang, malkestald og arealet fra nakkebøjler og frem mod mur eller modsat sengebås.

Tabel 1: Ansøgte produktionsareal.

	Bruttoareal m ²	Produktionsareal m ²
Kostald	3.760	2.200
Stald 2	2.560	2.220
Tilbygning	352	300
Kalveplads	450	200

Kalvepladsen indrettes en fast underlag, hvor der placeres op til 8 kalvevogne med et produktionsareal på 9 m² pr vogn. Vand fra pladsen og vognene føres til kostald.

Stald 2, ny stald til malkekøer og kvier placeres ca. 440 meter fra eksisterende stalde. Dette er nødvendigt af hensyn til lugt og den samlede bebyggelse Kastrup. Det er ansøgers første prioritet at placere bygningen ved ejendommen, men pga. lugtgenekrav kan det ikke lade sig gøre. I den forbindelse har flere forskellige placeringer været overvejet, det har bl.a. været overvejet at placere stalden tættere på eksisterende bygning, således at lugtgenekravet kun lige præcist bliver overholdt. Det er dog et ønske fra ansøger at sikre produktionen mod fremtidige lugtgenekrav og samtidig også sikre der vil være et mindre råderum til fremtidig udvikling af produktionen. Derfor er placeringen endt med at være som ansøgt, da denne placering sikrer gode tilkørselsforhold, samt sikrer at det vil være muligt at foretage mindre udvidelser.

Ejendommen består af følgende produktionsbygninger:

Tabel 2: Materialevalg.

Bygning	Grundplan (m ²)	Bygningshøjde (m)	Taghældning (grader)	Ventilation	Anvendelse
Kostald	3.760	9	20	Naturlig	Dyr
Stald 2	2.560	9	20	Naturlig	Dyr
Tilbygning	352	6	20	Naturlig	Dyr
Kalveplads	450	3		Naturlig	Dyr
Gylletank 1	343	3			Gylle
Gylletank 2	327	3			Gylle
Gylletank 3	732	3			Gylle

Tabel 3: Materialevalg.

Bygning	Bygningsmaterialer/farver
Kostald	Lyst eternittag, grønne gardiner, søsten gavl med grønne stålplader
Stald 2	Lyst eternittag, grønne gardiner, søsten gavl med grå plader
Tilbygning	Grønne gardiner, lyst tag
Kalveplads	Betonunderlag med kalvevogne
Gylletank 1	Elementer
Gylletank 2	Elementer
Gylletank 3	Elementer

Anlægsarbejde

Der skal etableres en ny stald på i alt 2.560 m², samt laves en tilbygning til eksisterende kostald på 352 m², ny plads til kalve på 450 m² samt en ensilageplads på 3.000 m². Staldene opføres med åbne sider med grønne gardiner, gavle i søsten med grå stålplader og lyst eternittag.

Den nye stald vil blive sløret med punktbeplantninger af ca. 5 x 5 m. Der er valgt punktbeplantning for ikke at medføre at stalden og beplantningen bliver et alt for synligt element i landskabet. Punktbeplantning medfører en sløring, men skaber ikke en "træmur" i stedet for en staldmur. Derfor vil punktbeplantning virke mindre iøjnefaldende og massiv i landskabet. Der er ved valg af punktbeplantning i øvrigt også vurderet på landskabet som helhed og hvor stalden passer bedst ind i området.

Ensilagepladsen opføres med tæt bund og 3 m højere betonsider. Tilbygningen udføres identisk med allerede eksisterende tilbygning. Placeringen af ny bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af situationsplanen.

Tidligere godkendelser

- 30. april 2008 – Miljøgodkendelse
- 22. december 2016 – Revurdering af miljøgodkendelse

Forhold til andre husdyrbrug

Anlægget er hverken teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Biaktiviteter

Ingen aktivitet.

Haderslev Kommunes vurdering

Der ansøges om udvidelse af en eksisterende kvægproduktion på Frydendahlsvej 1, 6510 Gram. Produktionsanlægget udgøres af bygninger og anlæg vist på situationsplanen, jf. bilag 2. Det eksisterende produktionsareal udgør jf. ansøgningens oplysninger 2.254 m², der udvides til 4.920 m² ved inddragelse af eksisterende foderlade (300 m²) til produktionsareal, ved etablering af flere kalvehytter (200 m²) og ny kostald på bar mark (2.220 m²).

Der opføres desuden ny ensilageplads på 3.000 m² (41,1 x 71,1 m) syd på ejendommen.

Ejendommens produktion er § 12 miljøgodkendt i 2008 til en årlig produktion af 285 årskøer (tung race, uden opdræt), 12 kvier (tung race, 24 mdr. – kælvning), 12 småkalve (tung race, 0-2 mdr.).

Ved vurdering af forureningen i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug, så skal alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt inden for de sidste 8 år, inddrages. Det betyder bl.a., at vi i denne tilladelse skal vurdere udvidelsen i forhold til det anlæg og dyrehold, der var på ejendommen før marts 2011. Idet der ikke er foretaget ændringer i produktionsarealer, dyretype eller anlæg i den mellemliggende periode er 8-årsdriften og nudriften ens svarende til et produktionsareal på 2.254 m².

Tabel 4: Oversigt over nudrift og 8-års drift.

Staldafsnit	Dyretype	8-års drift og nudrift, m ²	Staldsystem
Kostald	Køer og kvier, tung race	510	Dybstrøelse
	Køer, tung race	1.690	Fast drænet gulv med skraber og ajleaffløb
Vogn 1	Småkalve, tung race (0-2 mdr.)	9	Dybstrøelse
Vogn 2	Småkalve, tung race (0-2 mdr.)	9	Dybstrøelse
Vogn 4	Småkalve, tung race (0-2 mdr.)	9	Dybstrøelse
Vogn 5	Småkalve, tung race (0-2 mdr.)	9	Dybstrøelse

Vogn 6	Småkalve, tung race (0-2 mdr.)	9	Dybstrøelse
Vogn 3	Småkalve, tung race (0-2 mdr.)	9	Dybstrøelse
I alt		2.254 m ²	

Tabel 5: Oversigt over ansøgt drift.

Staldafsnit	Dyretype	Ansøgt, m ²	Staldsystem	Produktionsareal udgør, %
Kostald	Malkekøer, kvier og stude	510 m ²	Dybstrøelse	58,8 %
	Malkekøer, kvier og stude	1.690 m ²	Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	
Stald 2	Malkekøer, kvier og stude	2.100 m ²	Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	86,7 %
	Kalve (under 6 mdr.)	120 m ²	Dybstrøelse	
Tilbygning	Malkekøer, kvier og stude	300 m ²	Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	85,2 %
Kalveplads	Kalve (under 6 mdr.)	200 m ²	Dybstrøelse	44,4 %
I alt		4.792 m ²		

Produktionsarealet, staldtypen og dyretypen, er grundlaget for ansøgningsystemets beregninger af ammoniakfordampningen fra staldene og opbevaringslager, samt lugt.

Det er derfor nødvendigt at stille vilkår til ovennævnte forhold, da det vil være med til at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen i form af ammoniak og lugt, vil fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen, og ud fra hvilket den miljømæssige påvirkning er vurderet og godkendt.

Kommunen vurderer, at husdyrbrugets eventuelle medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøtilladelse, så de er bekendt med vilkårene for drift af husdyrbruget

Situationsplan med angivelse af placering af staldene fremgår af Bilag 2.

Der stilles vilkår om, at dyretype, staldsystemer samt placering og størrelse af det nye staldanlæg og produktionsareal skal være som ansøgt.

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til disse forhold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Der gøres opmærksom på, at arealer, hvor der eventuelt går dyr midlertidigt, og som ikke er medregnet som produktionsarealer, skal rengøres iht. godkendelsesbekendtgørelsens § 38.

5.3 Husdyrbrugets lokalisering – afstandskrav

Ansøgers beskrivelse

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens § 6 og § 8.

Tabel 6: Afstand ift. § 6.

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	2191 m	Gram	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	>50 m	Ingen områder indenfor 2.000 m	50 m
Nabobeboelse u. landbrugspligt	52 m	Haderslevvej 14	50 m

Tabel 7: Afstand ifht. § 8.

Område	Afstand meter	Beskrivelse	Afstandskrav
Enkelt vandindvindingsanlæg	96 m		25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	3.727 m		50 m
Vandløb	505 m		15 m
Dræn	Over 15 m		15 m
Sø	150 m		15 m
Privat fælles vej/ offentlig vej	17 m		15 m

Levnedsmiddelvirksomhed	Over 25 m		25 m
Beboelse på samme ejendom	33 m		15 m
Naboskel	16 m	Fra ensilageplads mod syd	30 m

Der er under 30 meter til nærmeste skel mod syd for ensilagepladsen. Der søges derfor om dispensation for afstand til skel, da det vurderes ensilagepladsen bør placeres sammen med de eksisterende ensilagepladser. En flytning af pladsen vil betyde en unødigt spredning af foderblandingsaktiviteterne på ejendommen, hvilket vil betyde øget kørsel med traktor på ejendommen. Det vurderes derfor, at der ikke er reelle alternative placeringer på ejendommen som kan leve op til samme logistik som den ansøgte placering.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk. Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Tabel 8: Afstand til nærmeste sårbare naturområder.

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	7.200	Vest for ejendom	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	5.990	Vest for ejendom	Ja (mindst 10 m)
Kategori 3 natur	1.732	Overdrev mod syd	-

Vurdering

Produktionen overholder ikke alle afstandskrav, og der er derfor søgt om dispensation for afstandskrav til skel.

Haderslev Kommunes vurdering

Ved udvidelse af dyrehold og etablering af nye stalde og gødningsopbevaringsanlæg er der en række afstandskrav i Husdyrbruglovens § 6 og 8, der skal overholdes. Udvidelse og ændringer af eksisterende dyrehold er ikke tilladt indenfor byzone og sommerhusområder, samt indenfor lokalplanlagte boligområder og områder til offentlige formål i landzone.

Tabel 9: Afstandskrav i henhold til Husdyrbrugloven § 6 og 8 og faktuelle afstande for stald/gyllebeholder. Afstandene er afrundet, såfremt stalden/gyllebeholderen ikke ligger i umiddelbar nærhed af de angivne områder.

Afstand til anlæg m.v.	Afstandskrav jf. Husdyrbrugloven (m)	Stald/gyllebeholder (m)	Nærmeste anlæg
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25 m	97 m	Stald 2
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	2.380 m	Stald 2
Vandløb/dræn og søer	15 m	155 m	Gylletank 3
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	12 m	Kostald
Levnedsmiddelvirksomheder	25 m	>25 m	-
Beboelse på samme ejendom	15 m	32 m	Kostald
Naboskel	30 m	17,5 m	Ny ensilageplads
Nabobeboelse uden landbrugspligt,	50 m	50 m	Ny ensilageplads
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	Min. 50 m	3.000 m	Gylletank 3
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone eller sommerhusområde	Min. 50 m	2.100 m (Gram)	Kostald

Tabel 10: Afstanden fra staldene/gyllebeholderne til en række områder. Afstanden er målt fra staldens/gyllebeholderens nærmeste punkt ift. området. Afstandene er angivet i meter og afrundet, såfremt anlægget ikke ligger i umiddelbar nærhed af de angivne områder.

	Stald/gyllebeholder (m)	Nærmeste anlæg
Kystnærhedszonen	17.100 m	Stald 2
Fredede områder	2.700 m	Stald 2
Strandbeskyttelseslinje		
Skovbyggelinje	1.975 m	Stald 2
Sø- og åbeskyttelseslinje	2.460 m	Stald 2
Kirkebyggelinje	3.600 m	Gylletank 3
Fortidsmindelinje	2.435 m	Stald 2
Beskyttede sten- og jorddiger	10 m	Kostald
Lavbundsarealer	2.300 m	Stald 2
Åbent vandløb	500 m	Ny ensilageplads

Situationsplan over anlægget fremgår af Bilag 2.

Nærmeste nabobeboelse er Haderslevvej 14 beliggende 50 m vest for den nye ensilageplads. Afstandskravet på 50 m overholdes.

Det kan konstateres, at husdyrbrugets anlæg overholder fastsatte afstandskrav i Husdyrbruglovens § 6. Afstandskravene i lovens § 8 er overholdt, med undtagelse af afstandskravet til naboskel samt offentlig vej og privat fællesvej. Som det ses af Tabel 9 ligger nærmeste naboskel, matr.nr. 567 Kastrup, Gram ca. 17,5 m fra den nye ensilageplads og den eksisterende kostald er placeret ca. 10 m fra offentlig vej/privat fællesvej. Idet der sker en forøget forurening fra husdyrbruget finder §§ 6 og 8 i Husdyrbrugloven anvendelse.

Samlet set sker der en forøget forurening fra det samlede husdyrbrug i forbindelse med udvidelsen. Da der ikke sker en forøget forurening fra eksisterende kostald, og da det kun er i "Tilbygning" (den eksisterende foderlade), i den sydøstligst del af stalden, hvor der sker en forøgelse af forureningen i form af en øget ammoniakemission og lugtemission vurderer Haderslev Kommune, at afstandskravene i Husdyrbruglovens § 8 er overholdt uden nødvendighed for at dispensere jf. lovens § 9 stk. 3. Baggrunden for denne vurdering skyldes, at "tilbygning" ligger ca. 20 m fra vejen.

Der skal dog meddeles dispensation fra Husdyrbruglovens §8, stk. 1, nr. 7, vedrørende afstandskrav til naboskel. Her vurderer Haderslev Kommune, at etablering af den nye ensilageplads ikke vil have en negativ påvirkning, da det nærliggende naboskel er bygningsløst og der meddeles derfor dispensation jf. § 9 stk. 3 for afstandskrav til naboskel.

Kommunen gør opmærksom på, at ejer skal sikre, at alle dræn indenfor 15 m fra stalde, gyllebeholdere o. lign. enten fjernes eller lægges i lukkede ledninger. Omlægning af dræn kan kræve tilladelse efter vandløbsloven.

Hertil kan det konstateres, at husdyrbruget ikke er placeret i forbudszonen på 10 m fra kategori 1 og 2 natur jf. Husdyrbruglovens § 7.

Ejendommen er beliggende i landzone og uden for eksisterende eller fremtidigt byzone- eller sommerhusområde. Ejendommen ligger desuden ikke i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

- Nærmeste byzone – Gram, 2,1 km NNV
- Nærmeste fremtidigt byzone, 2 km NNV
- Nærmeste sommerhusområder, 13,8 km SV

Ejendommen ligger ikke indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinje eller indenfor skovbyggelinjen eller indenfor beskyttede sten- og jorddiger. Der ligger dog en del beskyttede sten- og jorddiger i området omkring staldene. Nærmeste sten- og jorddige ligger ca. 10 m nord for den eksisterende kostald, som omkransning af ejendommen. Det vurderes, at udvidelsen og etablering af de nye stalde ikke vil påvirke de beskyttede sten- og jorddiger i området.

5.4 Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold

Ansøgers beskrivelse

Ejendommen er beliggende i et område der i kommuneplanen er udlagt som uønsket skovrejsningsområde, geologisk bevaringsværdigt og større uforstyrret landskaber. Der er i øvrigt ingen væsentlige planmæssige forhold. Området er præget af landbrugsproduktion og bymæssig bebyggelse.

Tabel 11: Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner.

(Kommuneplan 2017-2028)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber	x	
Uforstyrrede landskaber (Stille- og mørkeområde)	x	
Større sammenhængende landskaber	x	
Værdifulde Geologiske områder	x	
Kystnærhedszonen		x
Værdifulde kulturarvsområder		x
Værdifulde landbrugsområder og store husdyrbrug*		x
Økologiske forbindelser		x
Potentielle økologiske forbindelser		x

Naturbeskyttelsesområder		X
Potentielle naturbeskyttelsesområder		X
Natura2000		X
Skovrejsning		X
Lavbundsareal		X
Kirkebyggelinjer		X
Skovbyggelinjer		X
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		X
Beskyttede sten- og jorddiger		X
Klitfredning		X
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		X

*Særligt Værdifulde Landbrugsområder

Haderslev Kommunes kommuneplan 2017 angiver følgende retningslinjer:

Større uforstyrrede landskaber

Retningslinje

- De større uforstyrrede landskaber skal som udgangspunkt friholdes for større byggeri og større tekniske anlæg, så områdernes karakter af uforstyrrelse ikke påvirkes.

Redegørelse

Større uforstyrrede landskaber defineres som større områder, som i vidt omfang er friholdt for større tekniske anlæg, infrastruktur anlæg som lufthavn, motorvej og jernbane, større råstofindvinding, større bysamfund og væsentlig bymæssig påvirkning i øvrigt samt større ferie- og fritidsanlæg som motorbaner, større skydebaner og feriecentre. Med større tekniske anlæg er der først og fremmest tale om høje anlæg, der er synlige over større afstande som vindmøller, master, højspændingsanlæg, skorstene m.v.

Tages der ikke hensyn til dette ved den fremtidige placering af store anlæg, mister landskabet afgørende identitet og oplevelsesværdi.

Landskabsanalyser og visualiseringer skal i tvivlstilfælde sikre, at der ved opførelse af større bygninger og større tekniske anlæg i det åbne land tages de nødvendige landskabelige og arkitektoniske hensyn.

Særligt værdifulde geologiske beskyttelsesområder

Retningslinje

- I de særligt værdifulde geologiske beskyttelsesområder må landskabstrækkene og deres indbyrdes overgange og sammenhæng ikke sløres eller ødelægges af gravning, terrænopfyldning, bebyggelse, tekniske anlæg, skovbeplantning eller kystsikring. Ved meddelelse af råstoffilladelse og godkendelse af indvindings- og efterbehandlingsplan skal det vurderes, om der er behov og mulighed for at bevare et eller flere geologiske profiler i råstofgraven.

Redegørelse

De særlige geologiske beskyttelsesområder omfatter:

- De nationalt udpegede bevaringsværdige geologiske områder beskrevet på Naturstyrelsens hjemmeside og i bøgerne "Geologisk Set" (Miljøministeriet).
- Nationale kystlandskaber - og profiler.
- Områder af international betydning for forskning og undervisning (Geosites).
- Amtslige geologiske / landskabelige interesseområder (Sønderjylland, Fyn).
- Geologiske beskyttelsesområder udpeget af den enkelte kommune.

Områderne er karakteriserede ved deres særlige visuelle oplevelsesmuligheder, hvor landskabsformerne afviger markant fra omgivelserne. Det er typisk særligt bevarings- værdige kystlandskaber, der afspejler undergrundens geologi, samt områder, som har særlig geologisk interesse. De fleste af disse områder indeholder tilmed betydelige natur- og kulturelementer. Særligt bevaringsværdige geologiske beskyttelsesområder rummer også landskabsformer, hvis indbyrdes samspil i særlig grad vidner om Danmarks dannelse i løbet af istiden. Eksempelvis nævnes det

østjyske og fynske istidslandskab, der med dødishuller, å- og tunneldale m.v. besidder stor fortællerværdi om isens virke i Danmark.

Kategorien omfatter endvidere områder med skjulte geologiske interesser, eksempelvis et afgrænset område, hvis undergrund indeholder lag, der er af forsknings- eller særlig undervisningsmæssig værdi. Adgangen til sådanne områder ønskes bevaret og bør derfor friholdes for byggeri m.m.

Det er vigtigt at sikre visse geologiske dannelser og sammenhængende landskaber af hensyn til forskning, undervisning og den almene forståelse af landskabets opståen.

Områder af særligt værdifuld geologisk interesse er især sårbare over for bortgravning af materiale og opfyld, der kan betyde en permanent udslættelse af de geologiske informationer. En række geologiske interesseområder, f.eks. højmoser, er desuden sårbare over for afvanding og opdyrkning. Yderligere trusler er byudvikling og spredt bebyggelse, større tekniske anlæg herunder vindmøller, master m.v., infrastrukturanlæg, råstofindvinding samt tilplantning. I områder med risiko for oversvømmelse på grund af klimaændringer kan det være nødvendigt at lave kystsikringsanlæg.

Landskabsformer, blotlagte geologiske profiler mv., som særligt tydeligt viser landskabets geologiske tilblivelse, skal bevares og søges holdt synlige uden skæmmende eller slørende beplantning, bebyggelse og anlægsarbejder. Nogle af de statslige udpegninger angiver større geologiske enheder, som er udpeget på et mere overordnet niveau end de specifikt udpegede, mindre områder. Sikring af de geologiske værdier fordrer derfor altid en vurdering af den passende varetagelse af beskyttelsesinteresserne.

Vurdering

Projektet indebærer byggeri af 2.560 m² ny stald, samt tilbygning til eksisterende stald. Området som staldene placeres i, er i kommuneplanen udlagt som større uforstyrret landskab samt for så vidt angår tilbygningen også i geologisk beskyttelsesområde.

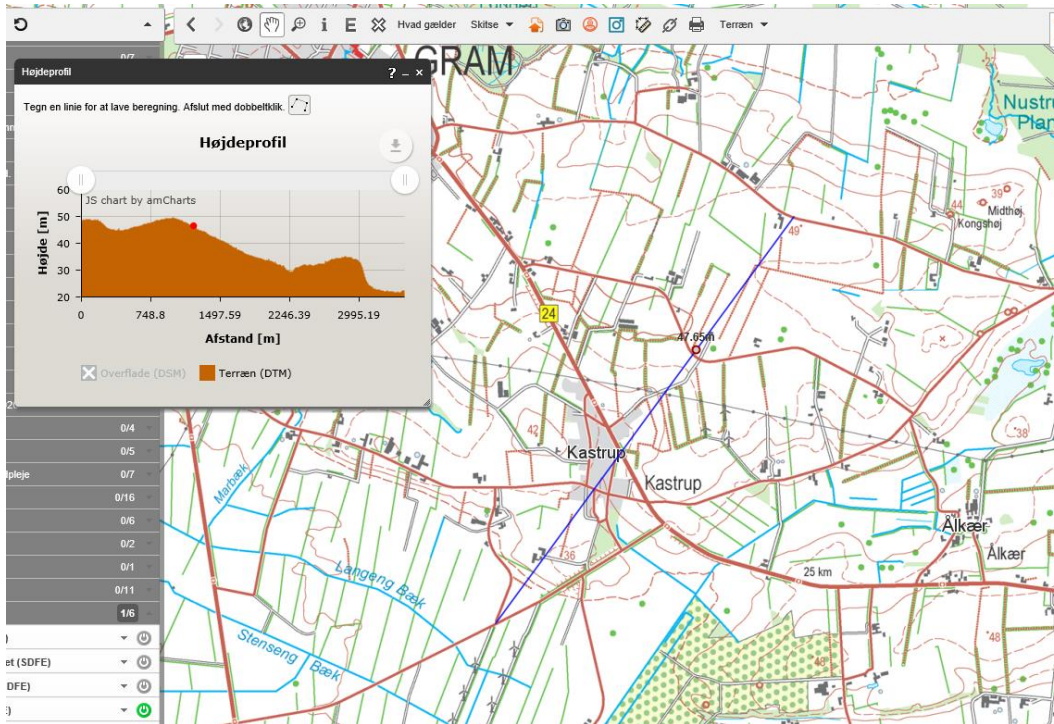
Det fremgår af retningslinjen uforstyrret landskab at området skal friholdes for større byggeri og større tekniske anlæg, og af redegørelsen fremgår definition på disse. Det vurderes at anlægget af en stald på 2.560 m² ikke er i strid med retningslinjerne i kommuneplanen. Der er i øvrigt i området flere udflyttede staldanlæg og det vurderes derfor ikke som ualmindeligt, og dermed vil stalden ikke medføre en ændring af den visuelle forståelse af området. For ikke at skabe et for markant element i området er det foreslået at stalden skærmes med punktbeplantning med hjemmehørende træer. En punktbeplantning vil sløre byggeriet, men samtidigt også sikre at landskabet forbliver transparent.

For så vidt angår særlige geologiske beskyttelsesområder, omfatter det udelukkende området omkring den eksisterende stald. Det vurderes at en tilbygning til eksisterende stald samt etablering af ny plads til kalve ikke er i strid med retningslinjerne.

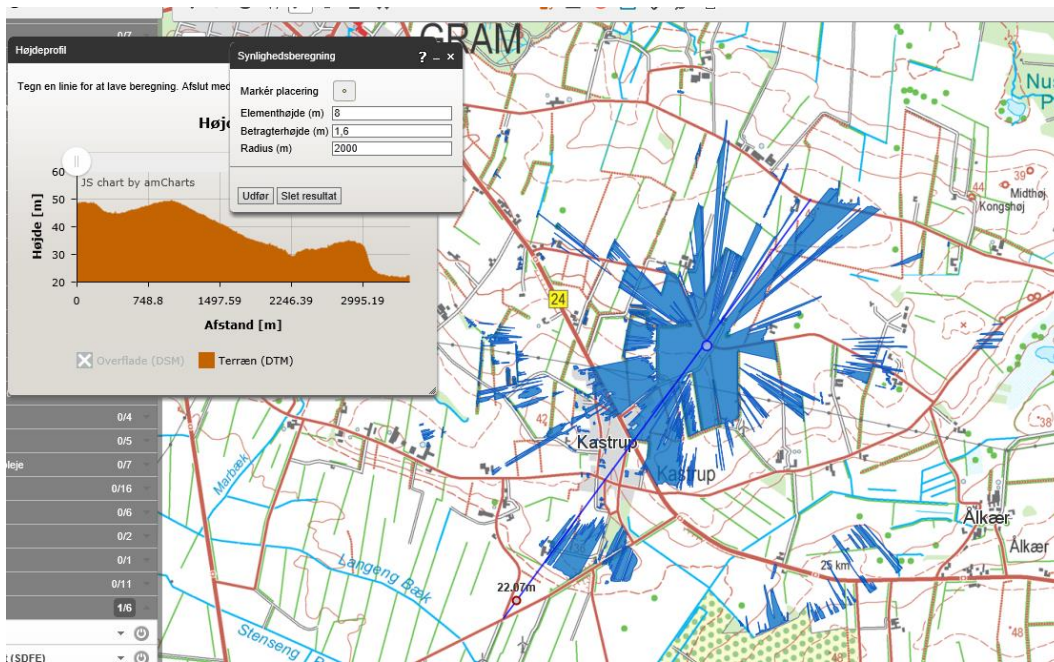
Det vurderes således samlet at det ansøgte lever op til Haderslev Kommunes Kommuneplan og at retningslinjerne kan overholdes. Der vil ikke ske en væsentlig ændring af opfattelse af det landskabelig rum som følge af opførelsen af ny stald, særligt da der i området allerede er udflyttet mange stalde i forvejen. Samtidig vil stalden blive forsøgt indpasset i området gennem afskærmende beplantning, så det visuelle indtryk sløres.

Haderslev Kommunes vurdering

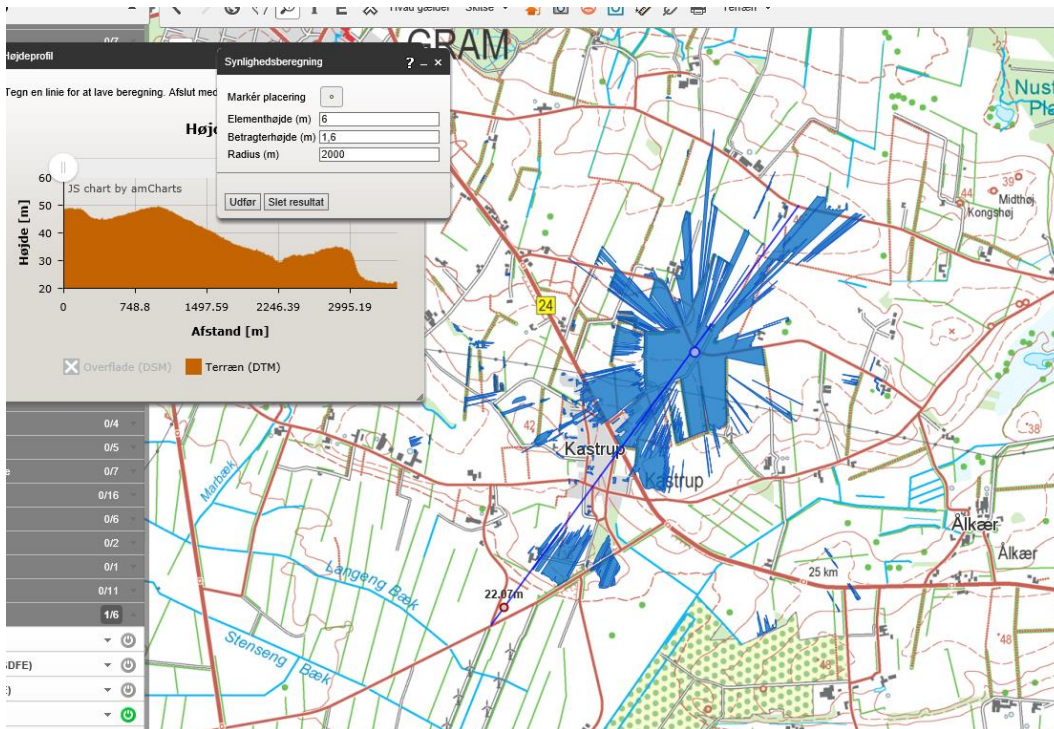
Ejendommen ligger i Kastrup i landzone. Der bygges en tilbygning til eksisterende kostald, en kalveplads til kalvehytter og en ny stald på barmark på ejendommens arealer.

Figur 1: Profil fra toppen af Gram bakkeø, over den nye stald, Kastrup til krydset Kastrupvej/Feltvej i Gelså Hedeslette.

Figur 2: Synlighed - dvs. påvirkning af landskabet ved 8 m bygning.

Figur 3: Synlighed – dvs. påvirkning af landskabet ved 6 m bygning.

Som det fremgår af ovenstående synlighedsberegningen, er den nye staldbygning overvejende synlig NNØ og SV (de blå områder) for denne.

Som det fremgår af højdeprofilen, ligger den nye stald på et jævnt skrånende terræn fra Nørremarksvej (lige nord for den nye stald) og ned mod hovedvej 24 (Haderslevvej). Skråningen slutter ved fortet i Kastrup, hvorefter det går jævnt opad igen indtil skrænten ved foden af bakkeøen.

Ejendommens bygninger inkl. ansøgte ligger i det åbne land og indenfor følgende Kommuneplan 2017 områder:

- Særligt værdifulde landbrugsområder
- Større uforstyrret landskabsområder
- Bevaringsværdige landskaber
- Specifik geologisk bevaringsværdi

I de særligt værdifulde landbrugsområder tages der højde for, at landbruget kan udvikle sig med hensyntagen for omgivelserne. Større uforstyrret områder skal som udgangspunkt friholdes for større byggeri og større tekniske anlæg, så områdernes karakter af uforstyrret ikke påvirkes. Det samme gør sig gældende for bevaringsværdige landskaber. I områder med specifik geologisk bevaringsværdi må landskabstrækkene ikke sløres af bebyggelse, tekniske anlæg mm.

I forhold til de geologiske bevaringsværdier vil den nye stald på barmark ikke kunne påvirke oplevelsen af Gram bakkeø på grund af størrelsesforholdet, bortset fra enkelte strækninger på Nørremarksvej og Haderslevvej. På Nørremarksvej vil det dreje sig om ca. ½ km på hver side af stalden.

Figur 4: Den nye stald set fra Nørremarksvej (position 1).

Figur 5: Den nye stald set fra Haderslevvej (position 4).

På haderslevvej vil det dreje sig om en strækning på ca. 300 m, hvor stalden ligger næsten vinkelret på kørselsretningen.

Øvrige visualiseringer af stalden ses af bilag 6.

Det vurderes, at den ny stald på barmark vil påvirke nærområdet, men da landskabet i forvejen er forstyrret af vindmøller og området i øvrigt har karakter af spredt landskabsbyggeri, vil byggeriet ikke afgørende ændre landskabets karakter, så længe byggeriet ikke er over 8 meter og farvevalg er i nedtonet jordfarver. Der stilles vilkår til materialevalg, farver og maximumshøjde for staldbygningen.

Under forudsætning af, at den ny stald på barmark bliver udført som beskrevet og med punktbeplantning, samt at eksisterende læhegn mellem matriklerne 539, 601 og 533 vedligeholdes og opretholdes, vurderes den ny stald ikke at påvirke landskabet nævneværdigt. Der stilles vilkår til beplantning, opretholdelse og vedligeholdelse heraf.

Da tilbygningen til eksisterende kostald ligger i sammenhæng med de eksisterende bygninger, vurderer Haderslev Kommune, at tilbygningen til kostalden ikke vil påvirke landskabet nævneværdigt, såfremt staldudvidelsen sker i samme materiale og form som den eksisterende kostald. Dette stilles der vilkår om.

5.5 Husdyrgødning

Ansøgers beskrivelse

Gyllebeholder er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholder tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT.

Alt dybstrøelse og fast møg afsættes direkte til biogasanlæg. Der er således ingen opbevaring af dybstrøelse og fast møg på ejendommen.

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 10.800 m³, som udgøres af tre gyllebeholdere på 1.500, 1.500 og 3.500 m³ samt fortank og kanaler på tilsammen 300 m³. Hertil kommer lejede beholdere på 4.000 m³. Det vurderes ud fra normtal 2018, at der under normale forhold produceres ca. 10.800 m³ husdyrgødning på ejendommen, og der således tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i 390 køer, 100 årskalve og 290 årskvier.

Vurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af gylle at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området hvilket omfatter det lovpligtige flydelag.

Ligeledes vurderes bygningerne størrelse og indretning at leve op til kravene til hold af malkekvæg.

Haderslev Kommunes vurdering

Haderslev Kommune vurderer, at opbevaring af husdyrgødning i gyllebeholder sker i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Overfladearealet på beholderne er beregnet til henholdsvis 327, 343 og 732 m², svarende til et samlet overfladeareal på 1.402 m².

Idet overfladearealet af gødningsopbevaringsanlæg er betydende for den beregnede ammoniakemission fra det samlede husdyrbrug, stilles der vilkår i til gyllebeholdernes overfladeareal.

Etablering af et tæt og dækkende flydelag på gyllebeholderen er i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Flydelagets tilstand og tæthed skal kontrolleres løbende, og mindst 1 gang om måneden skal der føres optegnelse over kontrollen i logbog i overensstemmelse med § 22 stk. 5 i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Da forhold omkring flydelag og logbog er fastsat i lovgivningen, er der ikke stillet vilkår herom.

Foruden flydende husdyrgødning fra produktionen på ejendommen, tilledes der vand fra nedbør på pladser med fast belægning, samt vand fra vask af stald. Desuden kan vand fra vask af maskiner og ensilagepladser tilledes gyllebeholderen. Kommunen gør i den forbindelse opmærksom på regler for indretning af afløb fra stalde, befæstede arealer m.v. jf. bl.a. husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 24-26.

Den producerede mængde dybstrøelse fra ejendommen afsættes til biogasanlæg og der stilles derfor ikke vilkår hertil.

Opbevaringskapacitet på minimum 9 måneder er lovpligtigt jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11. Opbevaringskapaciteten på ejendommen udgør 6.800 m³, hvortil der ydermere er lejet opbevaringskapacitet på 4.000

m³ på anden ejendom. Denne § 16 miljøgodkendelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år. Haderslev kommune vurderer, at der på ejendommen er en opbevaringskapacitet svarende til ca. 8 måneder. Kommunen gør derfor opmærksom på, at der ved behov for leje af opbevaringskapacitet, skal der foreligge skriftlige aftaler for gødningsafsætning jf. bekendtgørelsens § 11, stk. 5. Idet forholdet er omfattet af den generelle regulering, stilles der ikke vilkår hertil.

Kommunen gør dog opmærksom på, at der ved tilsyn skal foreligge dokumentation for dyreholdets størrelse, og dermed den årlige mængde producerede husdyrgødning. Hvis der er behov for lejet opbevaringskapacitet til husdyrgødning, skal der ved tilsyn ligeledes fremlægges kopi af de indgåede, nødvendige skriftlige aftaler med en varighed på minimum 5 år.

I forbindelse med afhentning af husdyrgødning kan der opstå lugtgener for de omkringboende. For at begrænse lugtgenerne vil der blive stillet vilkår om, at omrøring af gyllebeholderen først påbegyndes umiddelbart før afhentning. Derudover skal håndteringen af husdyrgødning altid foregå under opsyn, og således at spild undgås og under tilbørligt hensyn til omgivelserne.

Det vurderes, at den generelle regulering er tilstrækkelig til at sikre naboer mod unødige gener ved udbringning af husdyrgødning.

Vurdering af BAT

Haderslev Kommune vurderer, at den ansøgte produktion lever op til krav om BAT med hensyn til opbevaring af husdyrgødning, idet gyllebeholderen har tæt bund og vægge. Jf. BREF-dokumentet er opbevaring af flydende husdyrgødning i gyllebeholder at betragte som BAT.

5.6 BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi

Ved miljøtilladelse efter Husdyrbruglovens § 16 a skal det sikres, at der træffes de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT. Definitionen af BAT indebærer, at vurderingen af, hvad der er BAT for en virksomhedstype, blandt andet må ansues i forhold til virksomhedens størrelse, og om der er tale om en ny eller en bestående virksomhed. Det er imidlertid ikke den enkelte landmands økonomiske forhold, der indgår i vurderingen. BAT skal i alle tilfælde anvendes med henblik på at nedbringe den samlede, miljømæssige belastning af omgivelserne. Husdyrbrug skal derfor anvende teknik, der kan anses som BAT, også i tilfælde, hvor mindre omkostningskrævende foranstaltninger ville være tilstrækkelige til at opfylde det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Ansøger er selv ansvarlig for at undersøge og vurdere mulighederne for at anvende BAT.

5.6.1 BAT-krav – Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Ansøgers beskrivelse

Alle stalde er med faste drænede gulve eller dybstrøelse. Der er tale om nye stalde og BAT niveauet er overholdt.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav, Kg N/år	4.230	561	4.791
Faktisk emission, Kg N/år	4.230	561	4.790
Forskel, Kg N/år			1
BAT krav overholdt			Ja

Der er overvejet at anvende yderligere teknologi for at nedbringe ammoniakemissionen fra produktionen, herunder forsuring og overdækning af gylleholdere.

Idet produktionen lever op til det vejledende BAT niveau er øvrige tiltag fravalgt.

Haderslev Kommunes vurdering

I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg N/år, skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til BAT, dvs. "bedste tilgængelige teknik". Med begrebet "bedste tilgængelige teknik" menes den teknik, der mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet i forhold til ammoniakemission.

Ammoniakfordampningen fra staldanlægget er i www.husdyrgodkendelse.dk beregnet til at være 4.898 kg NH₃-N/år.

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4337	561	4898
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4337	561	4898
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Figur 6: Beregning af BAT-niveau fra husdyrgodkendelse.dk.

I ansøgningssystemet er der foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder der fremgår af Miljøstyrelsens teknologiliste og de tilknyttede standardvilkår for BAT fra 2011. BAT-niveauet afhænger af om en produktion er placeret i ny eller eksisterende stald. BAT-emissionsgrænsen er derfor beregnet til 4.898 NH₃-N/år.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at det ansøgte lever op til BAT for så vidt, angår staldindretning og herunder emission af ammoniak.

Kommunen vurderer, at principperne i BREF-dokumentet (godt landmandskab, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring af husdyrgødning samt udbringning) også kan anvendes for husdyrproduktionen på Frydendahlsvej 1. Disse emner er behandlet i de øvrige afsnit.

5.6.2 Energi og vandforbrug

Ansøgers beskrivelse

Energi

Tabel 12: Energiforbrug.

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	175.000 kWh	220.000 kWh
Diesellole	11.000 l	14.000 l
Opvarmning stald	Varmegenindvinding	Varmegenindvinding

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af SEGES er elforbruget ca. 668 kWh pr. malkeko. Forbruget for en tilsvarende produktion jf. normtal for 390 malkekøer vil være på ca. 260.000 kWh.

Elforbruget i kostalden går primært til belysning og drift af teknisk udstyr, samt til genindvinding af varme gennem mælkekøling.

Energibesparende foranstaltninger

Når der i anlægget udskiftes lysarmaturer, sikres det, at der i det omfang det er foreneligt med biologiske forhold, at der vælges mellem de mest energibesparende systemer. F.eks. LED-belysning.

Der anvendes varmegenindvinding fra mælken til opvarmning af brugsvand samt til opvarmning af bolig. Derved genanvendes en ikke ubetydelig energiressource.

Vand

Tabel 13: Vandforbrug.

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	8.700 m ³	12.500 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	1.500 m ³	2.000 m ³

* Drikkevandet er beregnet ud fra standard normer for vandforbrug i "Håndbog i driftsplanlægning 2015"

Ifølge "Håndbog til driftsplanlægning fra 2015" udgivet af SEGES beregnes der et vandforbrug på 33 m³ pr malkeko og ca. 6 m³ pr. årsopdræt. Vandforbruget svarer nogenlunde til normen.

Bedriften forsynes af Gram vandværk. Der forventes en stigning i vandforbruget i forbindelse med tilladelsen.

Vandbesparende foranstaltninger

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt

Haderslev Kommunes vurdering

I forbindelse med udvidelsen forventes energi- og vandforbruget at stige på husdyrbruget. I nærværende sag har ansøger foretaget flere foranstaltninger til reduktion af energiforbruget i staldene. Der anvendes genindvinding af varmen fra mælkekøling til opvarmning af brugsvand og bolig. Hertil udskiftes lysstofrør af ældre dato løbende til mere energioptimale LED belysning. Kommunen vurderer, at udgifterne til el i sig selv vil anspre til at spare på ressourcerne, hvorved anlægget fortsat forventes drevet med energibesparende installationer.

Vandforbruget estimeres efter håndbog til driftsplanlægning fra SEGES, og kommunen vurderer, at det anførte vandforbrug er acceptabelt i forhold til det ansøgte projekts størrelse.

Vurdering af BAT

Haderslev Kommune vurderer, at ejendommen i sin drift fremover gennemtænker og holder sig for øje, hvorledes vand- og energiforbruget kan reduceres. Der vil derfor blive stillet vilkår om, at vand- og energiforbruget skal registreres. I forbindelse med tilsyn skal fremlægges virkemidler til nedbringelse af ressourceforbruget, såfremt dette stiger utilsigtet. Kommunen vurderer, at udgifterne til energi og vand også vil anspre til at spare på ressourcerne.

For at reducere vandforbruget ved evt. lækage m.v. er der stillet vilkår om registrering af vandforbrug.

Haderslev Kommune vurderer, at det økonomiske incitament medvirker til, at energi- og vandforbruget på ejendommen holdes på så lavt niveau, som det er muligt.

5.6.3 Foder

Ansøgers beskrivelse

Der anvendes indkøbt tilskuds foder. Foderet leveres til foderlade. Mht. støv mm. fra foderproduktionen er dette behandlet særskilt under støv.

Hovedbestanddelen af foderet er hjemmeavlet grovfoder.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, så fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer.

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering

Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Haderslev Kommunes vurdering

Haderslev Kommune bemærker, at ansøger løbende skal være opmærksom på forbruget af foder samt tiltag, der kan medvirke til, at forbruget minimeres mest muligt. Ved udarbejdelse af foderplaner optimeres tildelingen af N og P tilpasset dyrenes behov. Dette vil medføre, at husdyrgødningens indhold af næringsstoffer minimeres.

Ensilage opbevares i plansiloer med fastbund og afløb til opsamlingsbeholder. Haderslev Kommune vurderer, at ensilage- og foderopbevaringen (silo) samt håndtering af foder på husdyrbruget er i overensstemmelse med gældende regler og ikke vil medføre væsentlige påvirkninger og gener for omgivelserne.

Vurdering af BAT

BREF-dokumentet angiver, at det er BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af næringsstofindholdet i foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov. Dette vurderes at være opfyldt ved det beskrevne vedr. foderanalyser fra plansiloerne samt analyser på fuldfoderblandingerne.

5.7 Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter

Ansøgers beskrivelse

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 4.989 kg N/år, hvilket er 2.359 kg N/år højere end den tilladte drift og 8-årsdriften.

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Tabel 14: Fastsatte beskyttelsesniveauer for naturtyper.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. total deposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. total deposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Tabel 15: Deposition til kategori 1, 2 og 3-natur.

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	0	0,0	0,0	Nærmeste kategori 1 natur ligger over 7,2 km væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,0 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulations er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,0	0,0	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 6 km væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		0,0-0,1	0,0	Nærmeste kategori 3 natur ligger syd for ejendommen i form af et overdrevs område. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør 0 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed over-

				holdt.
--	--	--	--	--------

Kumulation

Bedriften påvirkning af særlig sårbar natur (kategori 1) er vurderet i forhold til kumulation med øvrige bedrifter i nærområdet. I relation til særlig sårbar natur er der skærpede krav til bedriften tilladte påvirkning af et særligt sårbart område, såfremt der ligger andre bedrifter i nærheden af den sårbare natur.

Der er ingen andre produktioner indenfor en afstand der medfører skærpede krav pga. kumulation.

§ 3

Udover naturtyperne omfattet af kategori 1, 2 og 3 natur så findes der ligeledes nogle § 3 beskyttede naturtyper. Omkring ejendommen indenfor en afstand 1000 m findes der omkring 8 mindre søer. Den nærmeste sø ligger midt mellem eksisterende bygninger og den ønskede placering af nye bygning mod nord. Afstanden er mellem 250-350 meter. Merdepositionen beregnes til 0,5 kg N/år og ligger dermed ligeledes under bekendtgørelsens afskæringskriterier.

Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander		X
Spidssnudet frø		X
Arter af flagermus		X
Ulv		X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

Den nærmeste sø med mulighed for bilag IV-arter (stor vandsalamander og spidssnudet frø) ligger i en afstand af ca. 250-350 meter nord for anlægget. Søen er beliggende omgivet af omdriftsarealer og det vurderes at søens tilstand ikke bliver påvirket af ansøgningen, og dermed vil søens potentiale som levested for bilag IV arter ikke forringes

Nord for Gram by er registreret forekomst af 6 forskellige arter af flagermus. Det kan ikke udelukkes at flagermus fra det område fouragerer i området omkring ejendommen, men det vurderes at ejendommen og det ansøgte nybyggeri, ikke vil medføre en forringelse af flagermusenes levemuligheder i området.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, er registreret som sådan på Den danske Rødliste. Der er er ikke registreret rødlistearter indenfor de ansøgte byggefeltet eller i øvrigt i nærområdet.

Vurdering

Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen og det vurderes, jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende natur.

Ligeledes gælder at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter, da der er langt til de nærmeste habitater og påvirkningen af disse habitater er minimal. Det vurderes at hvis der findes bilag IV arter i det nærmeste vandhul, så er deres tilstedeværelse foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1, 2 og 3 naturtyper i området. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning på naturen i området.

Haderslev Kommunes vurdering

Plantefund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der

normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Hele naturvurderingen kan ses i bilag 8.

Konklusionen på kommunens naturvurdering er:

- Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3 samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Frydendahlsvej 1
- Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.

Der stilles på den baggrund ingen skærpende vilkår.

5.9 Lugt

Ansøgers beskrivelse

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr der er på ejendommen og hvilken art der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk og er angivet i skemaet herunder:

Tabel 16: Lugtenheder i nudrift, ansøgt drift og stigning.

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	6.987	29.302	6.987	29.302
Ansøgt drift	15.252	63.960	15.252	63.960
Stigning	8.265	34.658	8.265	34.658

Som angivet i tabellen stiger lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 17: Lugtresultat fra husdyrgodkendelse.dk.

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Nørremarksvej 11 (enkelt bolig)	0	FMK	124	529	Ja
Jonsborgvej 2 (samlet bebyggelse)	0	Ny	367	450	Ja
Gram (byzone)	0	Ny	561	2289	Ja

Tabellen angiver de nærmeste naboer og byzone mm. Der er vurderet på flere andre naboer og punkter til samlet bebyggelse som dog alle er beliggende i større afstand fra den ønskede placering.

Kumulation

I forhold til naboer gælder et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Kumulationen med andre husdyrbrug er vurderet, og det er vurderet at der ikke ligger andre husdyrbrug indenfor kumulationsafstandene.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Det vil sige, at de ikke indgår i vurdering af, om der ligger enkeltboliger eller samlet bebyggelse inden for de beregnede geneafstande.

Vurdering

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og dermed vil der ikke være en belastning af området udover hvad der kan accepteres.

Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt. Denne lugtemission spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast, hastighed på luften i ventilator og temperatur. Denne spredning omkring ejendommen vurderes i husdyrgodkendelse.dk, hvor i forvejen fastsatte afskæringskriterier i forhold til enkeltliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde skal overholdes. Bedriften overholder afskæringskriterier til nærmeste nabo og til samlet bebyggelse og til byzonen.

Haderslev Kommunes vurdering

I ansøgningssystemet er beregnet en teoretisk geneafstand for de 3 genekriterier (beboelsestyper): byzone, enkeltbeboelse, og samlet bebyggelse i landzone.

Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt. Geneafstanden (korrigeret geneafstand) er den minimumsafstand, der skal være fra et anlæg til de 3 beboelsestyper, for at genekriteriet ikke overskrides.

Kommunen kan konstatere, at ansøger har udpeget de korrekte ejendomme, der udgør hhv. nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone. Den vægtede gennemsnitsafstand fra lugtcentrum til nærmeste nabo, Nørremarksvej 11, der er uden landbrugspligt, er ca. 509 meter. Nærmeste nabo er placeret nord for staldanlægget. Nærmeste samlet bebyggelse er Jonsborgvej 2, der ligger ca. 211 m vest for den eksisterende kostald. Ansøger har udpeget Gram som byzone, der ligger ca. 2,1 km nord for den eksisterende kostald.

Nærmeste område i henhold til Husdyrbruglovens § 6 stk. 1 punkt 2 er lokalplan "12-8, Haderslev, Område til offentligt formål ved Stationsvej, Gram, der er udlagt til offentligt formål. Nævnte område er beliggende i tæt tilknytning til Gram by. Området er placeret ca. 3 km nord for ejendommen.

Der er kumulation til samlet bebyggelse i forhold til lugtgener fra øvrige husdyrbrug, ud fra husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kriterier, idet der forefindes et øvrig større husdyrbrug (ammoniakemission > 750 kg NH₃-N pr. år) i området indenfor 300 m fra samlet bebyggelse.

Lugtberegninger i IT-ansøgningsskemaet viser, at afstandskravene kan overholdes for såvel nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, byzone og samlet bebyggelse.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Kastrup Bygade 4	0	FMK	123,5	123,5	612,5	Ja	▼
 Nørremarksvej 11	0	FMK	123,5	123,5	509,2	Ja	▼
 Haderslevvej 14	0	NY	384,2	345,8	472,5	Ja	▼
 Jonsborgvej 1	1	NY	384,2	422,6	483,3	Ja	▼
 Jonsborgvej 2	0	NY	384,2	366,9	450,4	Ja	▼
 Gram Ejerlav, Gram	0	NY	561,1	561,1	2289,3	Ja	▼

Figur 7: Lugtberegning fra husdyrgodkendelse.dk.

Lugtkonsekvenszonen er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 518 m.

Figur 8: Placering af nærmeste enkelt bolig uden landbrugspligt samt placering af samlet bebyggelse.

Figur 9: Placering af nærmeste byzone.

Figur 10: Placering af lokalplanudlagte områder, boligområde.

God staldhygiejne samt renholdelse af omgivelserne på ejendommen vurderes at medvirke til at minimere lugtudbredelse fra husdyrbruget. Der stilles vilkår til minimering af lugtgener fra produktionen på Frydendahlsvej 1 ved renholdelse af bl.a. stalde, foderplads m.v.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at det ansøgte, ikke vil medføre væsentlige lugtgener i forhold til omkringboende.

5.10 **Støjklider og rystelser**

Ansøgers beskrivelse

Beskrivelse af støjklider

Der kan forekomme støjklider fra:

- Transport til og fra ejendommen
- Fodring
- Malkning

Driftsperiode for støjklider

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 6-18.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil.

Malkning foregår i perioderne 04.30-08.00 og 13-18.00. Kompressor til malkeanlæg er placeret i teknikrum og er således afskærmet fra omgivelserne.

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Vurdering

Det vurderes, at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10⁻⁶ m/s²) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997.

Tabel 18: Værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997.

Anvendelse	Tidspunkt	Vægtet accelerationsniveau L _{aw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Tabel 19: Lydtryksniveau.

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Haderslev Kommunes vurdering

På baggrund af ejendommens lokalisering vurderes det, at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser. Kommunen vurderer, at støjen ikke vil overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums grænser på 55 dB dag / 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelse.

De vejledende støjgrænser stilles som vilkår. Det bemærkes, at brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af fremsendte oplysninger, at rystelser ikke vil give anledning til væsentlige gener, og der stilles ikke vilkår til rystelser.

5.11 Støv

Ansøgers beskrivelse

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvgene ved indlæsning af tilskudsfoder. Aflæsningen foregår dog indendøre og dermed afskærmet for omgivelserne.

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse på færdsel på ikke befæstede veje være særligt fokus omkring ejendomme beliggende nær ved vejene.

Vurdering

På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte, ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Haderslev Kommunes vurdering

En væsentlig kilde til støvgenering kan være den daglige drift er håndtering af foder og korn, samt kørsel på grusbelagt plads og veje. Da aflæsning af foder foregår indendørs lukkede døre, vurderes det ikke at medføre en væsentlig påvirkning af naboerne. Der stilles vilkår om minimering af støvgener ved håndtering af foder mv.

For at sikre omkringboende mod væsentlige støvgener, er der stillet vilkår for så vidt angår støvpåvirkning udenfor ejendommen. Skulle der opstå støvgener hos omkringboende, skal ansøger sørge for at nedbringe gener ved f.eks. vanding af vejen.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

5.12 Lys

Ansøgers beskrivelse

Belysning af anlæg: Der vil være et vist lysudfald fra bygningernes vinduer, samt fra de åbne stalde.

Lyset i staldene er tændt efter behov, og der er vågebelysning om natten.

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil ikke medføre væsentligt mere belysning end i nudriften. Det forventes ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

Haderslev Kommunes vurdering

Ansøger oplyser, at der som udgangspunkt vil være vågebelysning i staldene og at lyset generelt er tændt efter behov. Lys fra ejendommen kan således eventuelt være til gene for naboer, f.eks. ved konstant lys hele natten. Det vurderes dog, at natbelysning med lav lysintensitet under 10 lux vil medvirke til at reducere evt. gener mest muligt.

Lysudfaldet fra stalden vurderes begrænset på baggrund af vinduernes størrelse og det forhold, at normal staldbelysning primært er tændt i tidsrummet 06.00-21.00.

Det vurderes, at lysforhold på ejendommen ikke vil få en væsentlig indvirkning på landskabet eller være til væsentlig gene for omkringboende i de mørke timer. Der stilles vilkår hertil.

5.13 Fluer og skadedyr

Ansøgers beskrivelse

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr fortages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer.

Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. (Bek. nr. 611 af 23. juni 2001).

Vurdering

Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Haderslev Kommunes vurdering

Bekæmpelse af fluer på ejendommen vurderes at foretages efter de seneste retningslinjer fra Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet, <http://www.dpil.dk>.

Ved den fornødne bekæmpelse af fluer vurderes det ansøgte ikke at give anledning til gener for omkringboende. Hvis virksomheden desuden holdes ryddelig herunder fri for spild af foder og fri for oplag af affald, vurderer vi, at der ikke er forøget risiko for opformering af rotter. Der stilles vilkår hertil.

Konstateres der rotter på ejendommen, skal det straks meddeles til kommunen, så bekæmpelse kan iværksættes.

5.14 **Transport, til- og frakørsler**

Ansøgers beskrivelse

Tabel 20: Transporter.

Transporter	Før udvidelse		Efter udvidelse	
	Antal/ år	Transportmiddel	Antal/ År	Transportmiddel
Transport af tilskudsfoeder	24	Lastbil	30	Lastbil
Grovfoeder	300	Traktor	450	Traktor
Dieselolie	12	Lastbil	14	Lastbil
Afhentning tyrekalve	26	Lastbil	26	Lastbil
Afhentning slagtekøer	12	Lastbil	12	Lastbil
Transport opdræt	26	Traktor	26	Traktor
Halm	20	Traktor	20	Traktor
Afhentning af døde dyr	12	Lastbil	12	Lastbil
Biogasanlæg	122	Lastbil	122	Lastbil
Udbringning husdyrgødning	384	Traktor	432	Traktor
Mælk	183	Lastbil	183	Lastbil
Affald	12	Lastbil	12	Lastbil
Transporter i alt	1.133		1.339	

Alt transport til og fra ejendommen foregår af Frydendahlsvej, hvor der ikke findes andre beboelser. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Ejendommen har bortforpagtet alt jord og derfor foregår det meste af transporten til og fra ejendommen af 3. mand.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 7-17, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage indenfor normal arbejdstid.

Vurdering

Da der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen, vurderes det på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentlige gener for de omkringboende.

Haderslev Kommunes vurdering

I henhold til ansøgningens oplysninger forventes antallet af transporter vil øges i forbindelse med ansøgte. Der er estimeret ca. 1.339 årlige transporter, der primært udgøres af foder leverancer samt kørsel med husdyrgødning. Gennemsnitligt forventes ca. 3-4 transporter dagligt.

Ud fra det samlede dyreholds størrelse vurderer Haderslev Kommune, at der er tale om et begrænset antal nødvendige transporter på årlig basis. For at mindske eventuelle støjgener stilles der dog vilkår om, at transport til og fra ejendommen så vidt muligt skal foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 –18.00.

Idet landzone er at betragte som landbrugets erhvervsområde, må beboere af boliger i landzonen derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug, som f.eks. øget trafik til og fra landbrugs-ejendommen i højsæsonen. Kørsel på ejendommen i forbindelse med den årlige høst og drift af markerne foregår indenfor en afgrænset periode, og er en del af det sæsonbetonede arbejde, som må accepteres ved en landbrugs-bedrift.

Kørsel internt på ejendommen vurderes ikke at give anledning til gener for nærmeste nabobeboelser. Der er ikke interne transportruter, der passerer direkte forbi omkringboende. Ligeledes sker der ikke transporter på grusvej forbi naboer, idet Østre Kærvej er asfalteret.

Det er ikke muligt at regulere transporter i forbindelse med husdyrbrug ud fra standen af den offentlige vej og evt. fremtidig nødvendig vedligeholdelse af den. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. Hvis vejen er i en dårlig stand, vil det være kommunens vejmyndighed, som skal se på vejen.

Samlet vurderes det, at transport til og fra ejendommen som følge af den ansøgte husdyrproduktion ikke vil medføre væsentlige miljømæssige gener for omgivelserne. Der stilles derfor ingen vilkår.

5.15 Affald

Ansøgers beskrivelse

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Haderslev Kommune. Dagrenovation samt pap og papir fra bedriften fyldes i affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning. Forbrændingsegnet affald fra produktionen afleveres på den kommunale modtagestation løbende.

Ikke forbrændingsegnet affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingsegnet affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, elsparepærer, oliefiltere, batterier eller spraydåser indsamles i service-rum/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Ejendommen skal overholde Haderslev Kommunes erhvervsregulativ og bortskaffelse skal ske i overensstemmelse med dette. Endvidere er ejendommen omfattet af reglerne i Affaldsbekendtgørelsen. Farligt affald skal i henhold til Haderslev Kommunes regulativ for erhvervsaffald bortskaffes til godkendte modtageanlæg og transporten af farligt affald skal ske af godkendte transportører.

I henhold til bekendtgørelse om affald, kan op til 200 kg farligt affald pr. år afleveres på Genbrugspladsen, men større mængder skal afhentes via en godkendt transportør. Kvitteringer på korrekt bortskaffelse for affaldstyper under kategorien "farligt affald" skal gemmes i mindst 5 år og skal kunne forevises, når kommunen beder om det.

Virksomheder kan aflevere samme fraktioner som borgere, dvs. at virksomheder nu kan aflevere op til 10 asbestplader om året, men virksomheder kan fortsat ikke aflevere landbrugsplast og medicin fra landbrug og andre fraktioner, som almindelige borgere ikke har.

Følgende må ikke afleveres på genbrugspladsen:

- Medicinrester - Leveres til godkendt modtager af farligt affald
- Kanyler - Leveres til godkendt modtager af farligt affald
- Landbrugsplast - Leveres til godkendt modtager, der forefindes container på ejendommen
- Udtjente maskiner og udstyr – Skrothandler

Afhentning af farligt affald, der ikke modtages på genbrugspladsen, skal ske af godkendte transportører. Ejendommen er tilmeldt Haderslev Kommunes ordning for dagrenovation. Affaldet består hovedsageligt af husholdningsaffald.

Farligt affald og risikoaffald i form af sprøjter og medicinrester opbevares i container. Kanyler og glas opbevares i spand med låg og afleveres til kommunens affaldsordning.

Erhvervsaffald bortskaffes i overensstemmelse med kommunens regulativ for erhvervsaffald. Der er indført miljøledelse på ejendommen, hvor også affaldshåndtering er beskrevet.

Øvrigt affald

Stoffer der fremgår af artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger omfatter bl.a. gasser under tryk, brandnærende gasser og faste stoffer, brandfarlige gasser (spraydåser), eksplosiver, brandfarlige væsker og faste stoffer, selvantændende væsker (Linolie), selvopvarmende stoffer og blandinger, organiske peroxider mm. Fælles for stofferne er at kan give alvorlige skader på mennesker som akut toksicitet, hudskader og øjenskader. De kan forårsage brande og skader på bygninger.

Der anvendes og opbevares ingen af stoffer der vurderes at være omfattet af artikel 3.

Døde dyr

Døde dyr overdækkes med kadaverkappe indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt.

Vurdering

Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierarkiet og til affaldsregulativerne for Haderslev Kommune.

Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Haderslev Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at:

- Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald bortskaffes til forbrænding.
- Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig. Tanke er sikret mod påkørsel.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet og alderen på staldene. Der er en stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at opbevaring og bortskaffelse af affald sker i overensstemmelse med Haderslev Kommunes REGULATIV FOR ERHVERVSAFFALD. https://www.haderslev.dk/files/17200/Godkendt_erhvervsregulativ_2015.pdf

Der stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Haderslev Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet. Regulativet for erhvervsaffald kan findes på kommunens hjemmeside.

Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af olie, kemikalier og affald herfra er beskrevet i Haderslev Kommunes Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier, se mere på <https://www.haderslev.dk/erhverv/erhvervsaffald/farligt-affald>.

Vi henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører, til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside <https://affaldsregister.ens.dk/Default.aspx>

Vi henviser i denne forbindelse også til at transportører af jern og metal, samt plastbeholdere med medicinglas, kanyler, skalpeller mv. skal være godkendt hertil. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside <https://affaldsregister.ens.dk/Default.aspx>

Opbevaring og håndtering af miljøfarlige stoffer vurderes ikke at være til risiko for miljøet, under forudsætning af overholdelse af vilkåret om vask af maskiner, der står under afsnittet Jord, grundvand og overfladevand.

5.16 **Jord, grundvand, overfladevand**

Ansøgers beskrivelse

Spildevandsmængde

Tabel 21: Oversigt over spildevandsmængder.

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	1500 m ³	2000 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra stuehus	200 m ³	200 m ³	Kloak	Ja

Beskrivelse af spildevandstilladning

2.000 m³/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning efter udvidelsen.

Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Tagvandet opsamles og udledes til dræn til løber til vejgrøften og derfra i samlet overfladevandsdræn for hele Kastrup. Udløbet fra drænet er neddroset, således at der ikke udskylles større mængder på en gang.

Kemikalier generelt

På ejendommen forekommer ingen opbevaring af klinisk / medicinsk affald (sprøjter medicinrester m.v.), idet dette medtages/bortskaffes af dyrlæge eller gennem den kommunale modtagestation. Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ eller via dyrlæge.

Der er ingen markdrift knyttet til driften af ejendommen.

Oliekemikalier

Der findes en olietank i foderladen. Olietanken er placeret på fastgulv. I laden er der et mindre oplæg af olie, der står i spildbakker.

Haderslev Kommunes vurdering

Idet spildevand fra rengøring af stalde og lignende ledes til gyllebeholder, vurderer Haderslev Kommune, at spildevand fra stald bortledes miljømæssigt forsvarligt og i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Afledning af vaskevand er indeholdt i normtallene for gylleproduktion og påvirker dermed ikke opbevaringskapaciteten.

Kommunen gør opmærksom på, at vand fra befæstede arealer, hvor der håndteres husdyrgødning skal ledes til opsamlingsbeholder og ikke til offentlig kloak. Ligeledes skal vand fra vask af malkeanlæg ledes til opsamlingsbeholder og ikke til offentlig kloak.

Forhold vedrørende afledning af husspildevand samt afledning af tagvand fra driftsbygninger er ikke omfattet af nærværende miljøtilladelse. Ansøger er selv ansvarlig for at udledningen er lovlig. Tilsvarende skal det sikres, at tagnedløb ikke kan medføre indsivning af forurenende stoffer til grundvandet. Da der skal etableres nye stalde, gør Haderslev Kommune opmærksom på, at der skal indsendes ansøgning om tilladelse til nedsivning af tag- og overfladevand.

Opstilling og afmelding af olietanke reguleres i henhold til olietanksbekendtgørelsen (nr. 1611/2015).

Der stilles vilkår om, at tankningsområdet for brændstof skal være udformet sådan, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Vilkåret er stillet, da der er stor risiko for spild på jorden, der hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes med brændstof.

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår til opbevaring af olie/diesel for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om absorptionsmateriale ved spild og om, at beholderne skal sikres mod påkørsel. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering af olie.

5.18 **Uheld**

Ansøgers beskrivelse

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsvivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb fra frosne marker eller efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpemidler, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der opbevares ikke pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der findes en olietank i foderladen. Olietanken er placeret på fastgulv. I laden er der et mindre oplæg af olie, der står i spildbakker.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne

Haderslev Kommunes vurdering

Bedriften skal til enhver tid over for Haderslev Kommune kunne fremlægge dokumentation og optegnelser, der dokumenterer, at ansøgningens forudsætninger og tilladelsens vilkår overholdes.

Desuden skal det sikres, at husdyrbruget ved tilsyn kan dokumentere lovpligtig egenkontrol indenfor f.eks. logbog for flydelag på gyllebeholder, skriftlige aftaler for opbevaring af husdyrgødning på anden ejendom, dokumentation for fodring- og fodringsteknikker etc.

5.19 **Ophør**

Haderslev Kommunes vurdering

Ændringer i ejerforhold af produktionen og ejendommen, som vil medføre overdragelse af ansvar for driften og dyrene samt vedligeholdelse af ejendommen, skal meddeles til tilsynsmyndigheden.

Haderslev Kommune vurderer, at der ved eventuelt ophør af husdyrproduktionen skal foretages en fuldstændig oprydning på ejendommen. Dvs. dyr skal sælges/bortskaffes, affald, kemi og olie skal fjernes. Foderlagre og gyllebeholdere beholder skal tømmes, og bygninger og anlæg skal rengøres. Der stilles vilkår herom.

Hvis besætningen rammes af sygdom, skal dette håndteres efter gældende lovgivning.

Haderslev Kommune stiller vilkår om, at husdyrbruget senest 4 uger efter driftsophør anmelder dette til kommunen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i Jordforureningsloven.

5.20 **Egenkontrol**

Ansøgers beskrivelse

- Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol min. hvert 10 år.
- En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning".
- Overvågning af vand og strømforbrug

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Haderslev Kommunes vurdering

I miljøgodkendelsen er opsat et vilkår for egenkontrol. Bedriften skal til enhver tid over for Haderslev Kommune kunne fremlægge dokumentation og optegnelser, der dokumenterer, at ansøgningens forudsætninger og tilladelsens vilkår overholdes.

Desuden skal det sikres, at husdyrbruget ved tilsyn kan dokumentere lovpligtig egenkontrol indenfor f.eks. logbog for flydelag på gyllebeholder, skriftlige aftaler for opbevaring af husdyrgødning på anden ejendom, dokumentation for fodring- og fodringsteknikker etc.

Vilkårene i denne miljøgodkendelse vil løbende blive gennemgået af tilsynsmyndigheden sammen med driftsherren ved miljøtilsyn.

5.21 **Samlet vurdering**

Det er Haderslev Kommunes vurdering, at husdyrbruget ved overholdelse af de stillede vilkår kan udvides og drives uden at være til væsentlig gene for miljøet. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

Det vurderes at produktionen hverken direkte eller indirekte har påvirkning på befolkningens eller menneskers sundhed.

Ligeledes vil projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre husdyrbrug i lokalområdet medføre væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af naturområder herunder bilag IV-arters yngle- og rasteområder.

6 Bilag

6.1 Bilag 1: Lovgrundlag

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen skal være kendte og skal følges af husdyrbruget.

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger, som følger af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser med tilhørende vejledninger og orienteringer:

- Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. [LBK nr. 520 af 01/05/2019](#) (Husdyrbrugloven).
- Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug [BEK nr. 1467 af 06/12/2018](#) (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder

Udover vilkårene i denne miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt de til enhver tid gældende bestemmelser i gældende love og bekendtgørelser. Nedenstående liste giver et overblik over gældende lovgivning på afgørelses-tidspunktet, samt relevante regulativer og planer, som husdyrbruget endvidere er underlagt. Populærtitler der anvendes i miljøgodkendelsen, er angivet i parentes.

- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse - LBK nr. 966 af 23/06/2017 (Miljøbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse - [LBK nr. 241 af 13/03/2019](#) (Naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om vandløb - LBK nr. 127 af 26/01/2017 (Vandløbsloven)
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. - [BEK nr. 1011 af 22/06/2018](#) (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om affald - BEK nr. 1309 af 18/12/2012 (Affaldsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand - [BEK nr. 1322 af 14/12/2012](#)
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines - [BEK nr. 1611 af 10/12/2015](#) (Olietanksbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelses-områder samt beskyttelse af visse arter - [BEK nr. 926 af 27/06/2016](#)
- Bekendtgørelse af museumsloven - LBK nr. 358 af 08/04/2014 (Museumsloven)
- Regulativ for erhvervsaffald, Haderslev Kommune af 04/09/2015. Regulativ og yderligere oplysninger kan findes på www.haderslev.dk -> Erhverv -> Erhvervsaffald ([Regulativ for erhvervsaffald](#))
- Kommuneplan 2017, Haderslev Kommune. Kommuneplanen kan findes på <http://kommuneplan2017.haderslev.dk/>

Ved fremtidige ændringer af love og regler: Se *Senere ændringer til forskriften* på Retsinformation www.retsinformation.dk

6.2 **Bilag 2: Uddrag af § 12 miljøgodkendelse af 30. april 2008, udledningstilladelse**

Vilkår side 15:

61. Afledning af overfladevand fra ejendommen til Kastrup Bæk må maksimalt ske med 5 l/s.

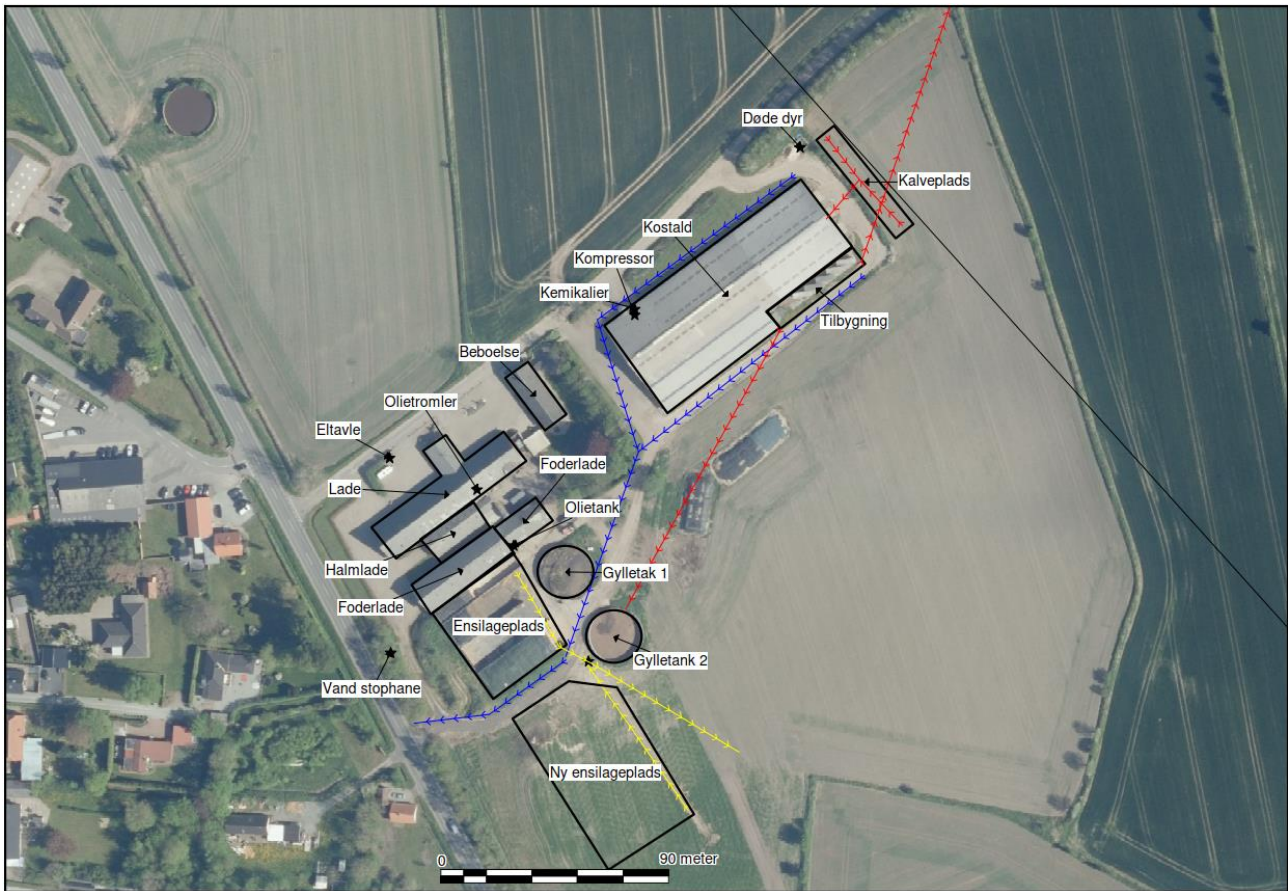
Vurdering side 16:

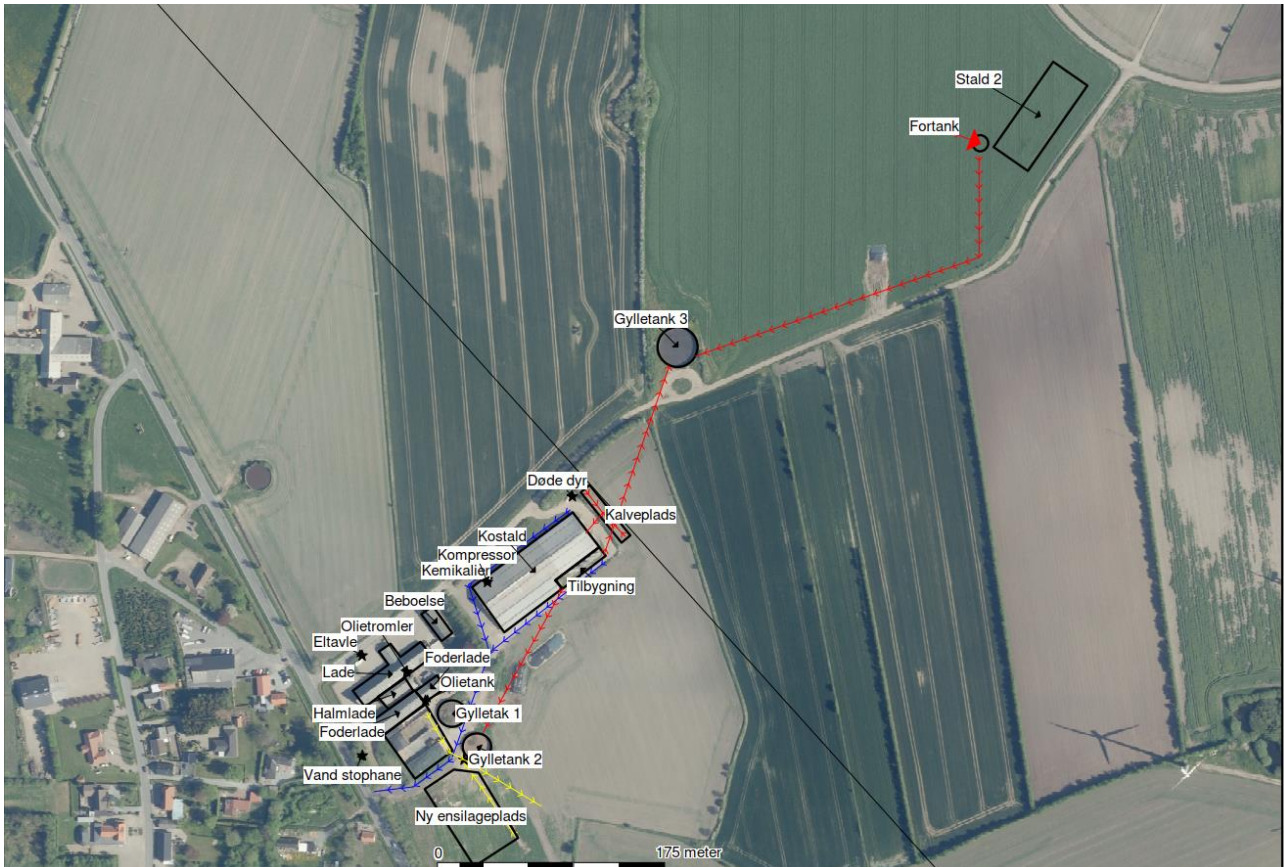
Overfladevandet fra alle bygninger og befæstede arealer der ikke ledes til gylletank, ledes direkte til Kastrup Bæk, via drænledning. Det vurderes at Kastrup Bæk ikke kan tåle en tilledning på mere end 5 l/s. Der er derfor stillet vilkår om at den maximale tilledning af overfladevand fra ejendommen til Kastrup Bæk må være på 5 l/s.

For at kunne overholde dette, kan der etableres et regnvandsbassin der kan indeholde, hvad der svarer til en nedbørsmængde på 50 mm på 1 time og et afløb fra dette, der har et max afløb på 5 l/s, svarende til et Ø110 PVC-rør. Afløbet skal etableres som et dykket afløb der er hævet min. 20 cm over bunden af bassinet så bundfældende ting og eventuelle oliefilm tilbageholdes i bassinet.

Bassinet kan desuden benyttes i tilfælde af en ulykke på ejendommen. Skulle der løbe et evt. forurenende stof i ud, kan afløbet afproppes.

6.3 Bilag 3: Situationsplan

6.4 Bilag 4: Produktionsarealer

Ansøgt drift Nudrift 8 års drift i

Staldafsnit benyttes ikke i ansøgt drift i

Kostald Kildehøjde: 6 m Ventilation: **Naturlig ventilation** Størrelse: 3760 m² ▼

Oversigt over dyretyper og produktionsarealer ? i

(#176514) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	Udgør: 510 m ² ▼
(#174840) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb BAT-forudsætning: Eksisterende staldafsnit	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	Udgør: 1690 m ² ▼
Samlet produktionsareal udgør		58.5 %	2200 m²

Staldafsnit benyttes ikke i ansøgt drift i

Stald 2 Kildehøjde: 6 m Ventilation: **Naturlig ventilation** Størrelse: 2560 m² ▼

Oversigt over dyretyper og produktionsarealer ? i

(#177782) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse BAT-forudsætning: Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	Udgør: 120 m ² ▼
(#176524) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb BAT-forudsætning: Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	Udgør: 2100 m ² ▼
Samlet produktionsareal udgør		86.7 %	2220 m²

Staldafsnit benyttes ikke i ansøgt drift i

Tilbygning Kildehøjde: 6 m Ventilation: **Naturlig ventilation** Størrelse: 352 m² ▼

Oversigt over dyretyper og produktionsarealer ? i

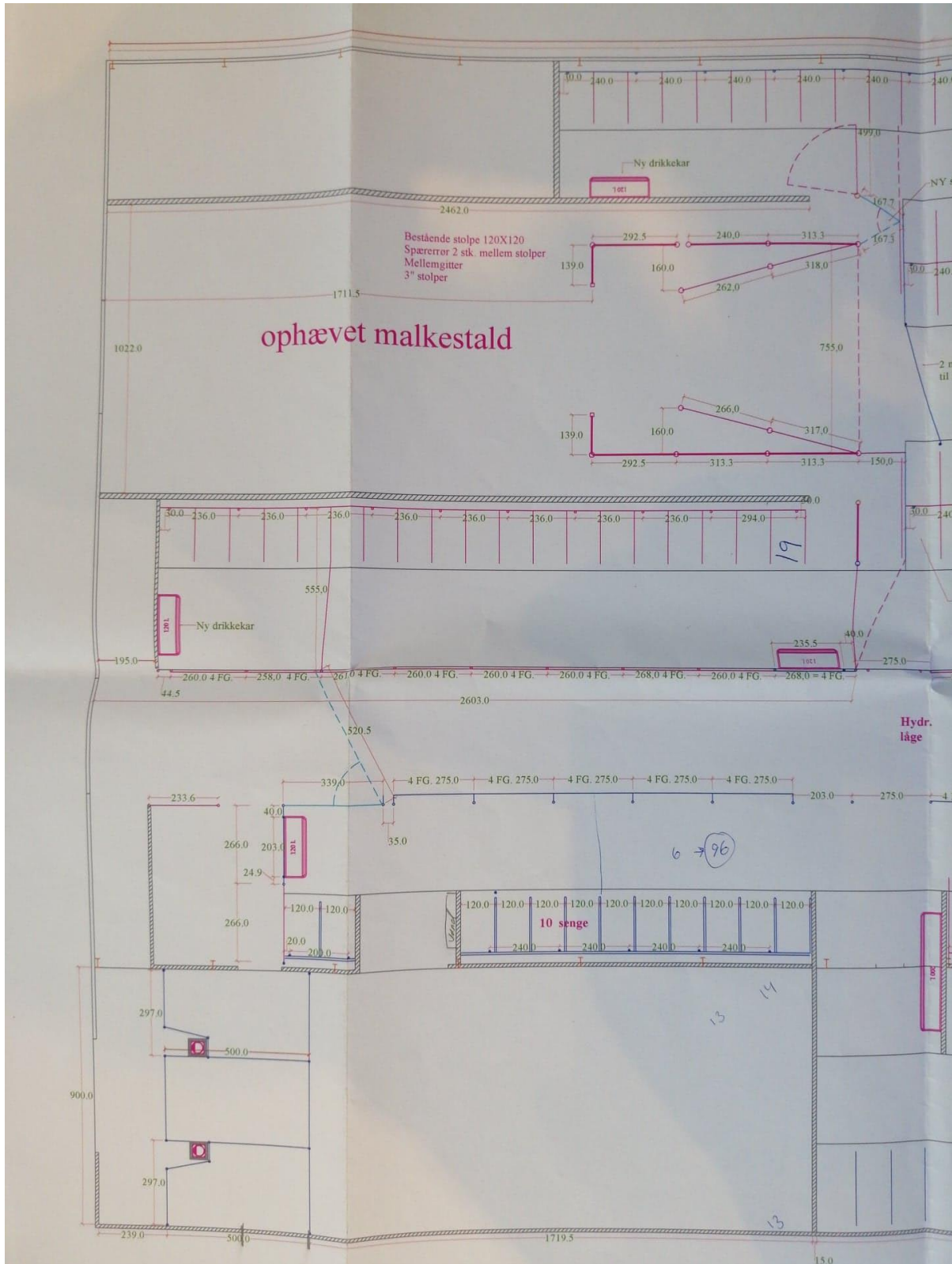
(#176516) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb BAT-forudsætning: Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	Udgør: 300 m ² ▼
Samlet produktionsareal udgør		85.2 %	300 m²

Staldafsnit benyttes ikke i ansøgt drift i

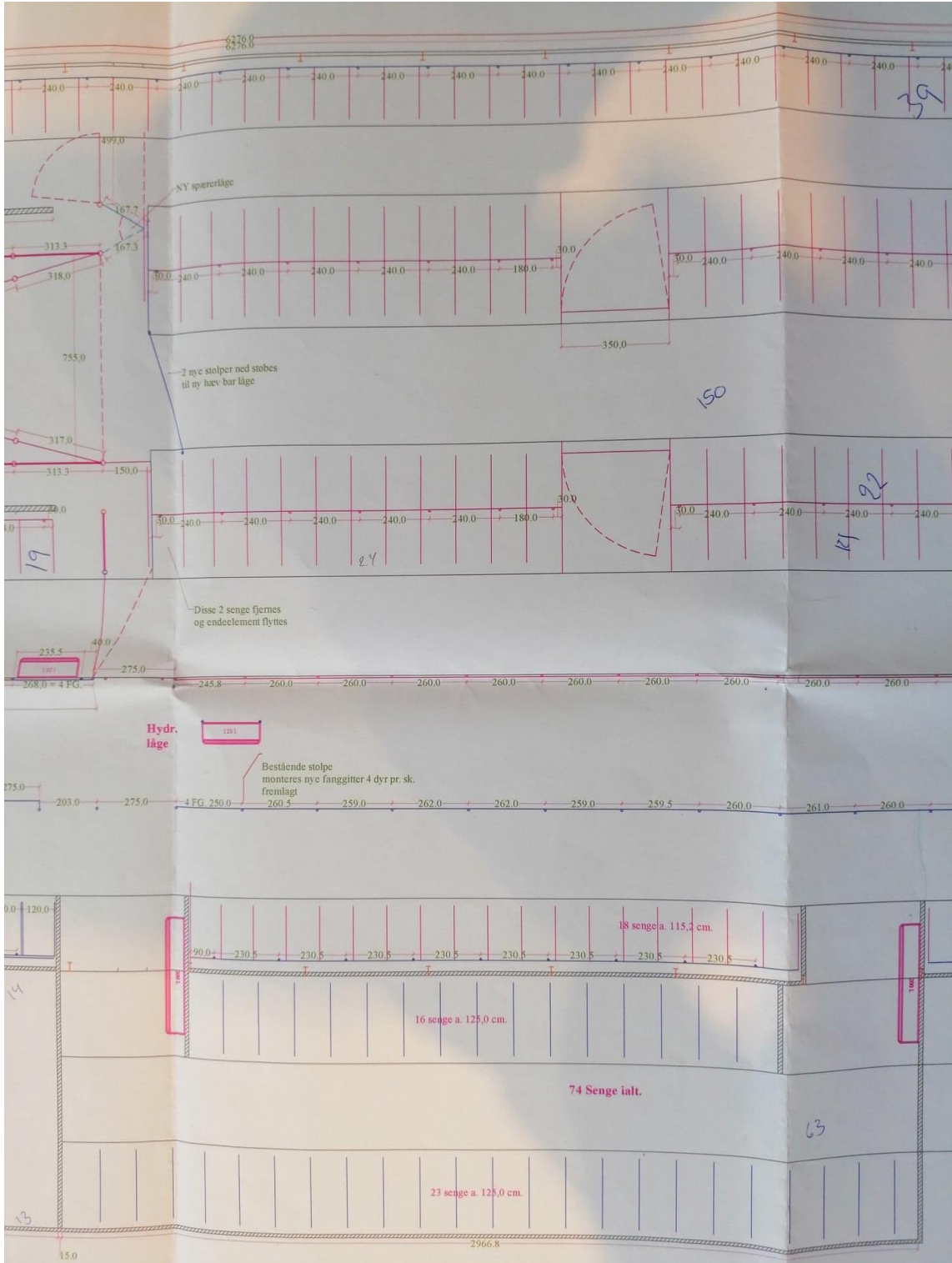
Kalveplads Kildehøjde: 3 m Ventilation: **Naturlig ventilation** Størrelse: 450 m² ▼

Oversigt over dyretyper og produktionsarealer ? i

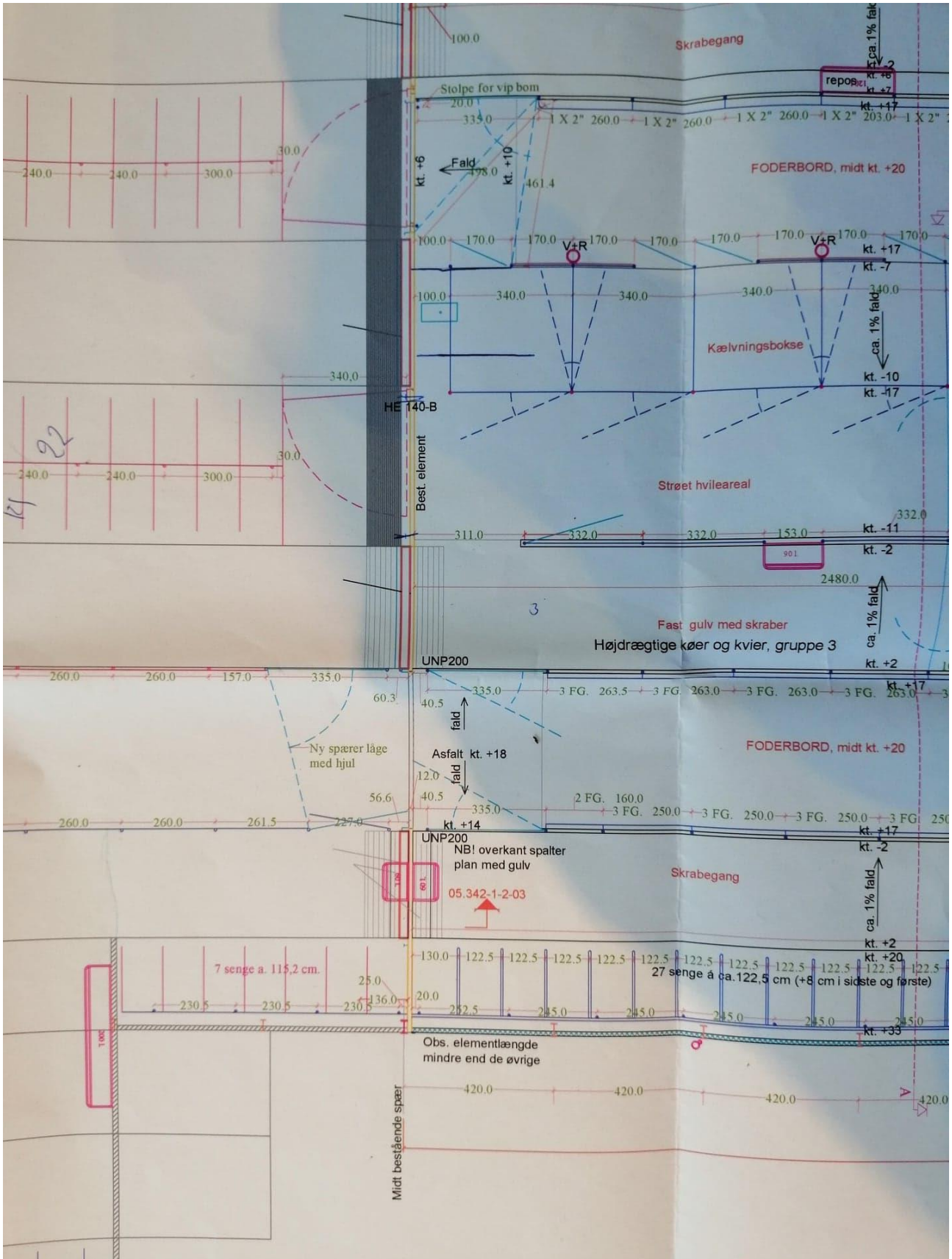
(#176561) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse BAT-forudsætning: Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	Antal måneder på græs: 0	Miljøteknologi: Ingen	Udgør: 72 m ² ▼
Samlet produktionsareal udgør		16.0 %	72 m²

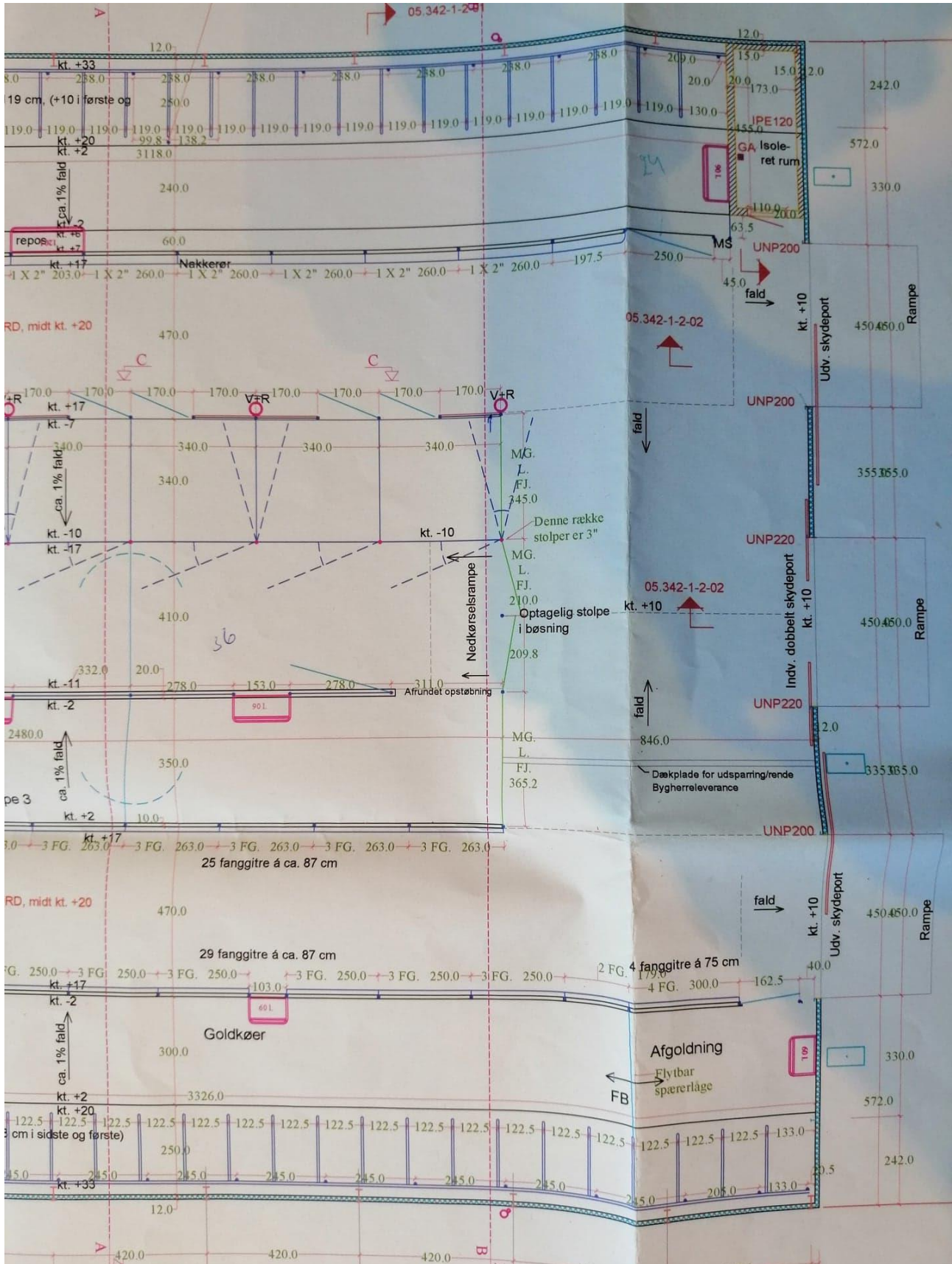
Figur 11: Stald Vest.

Figur 12: Stald Midt Vest.

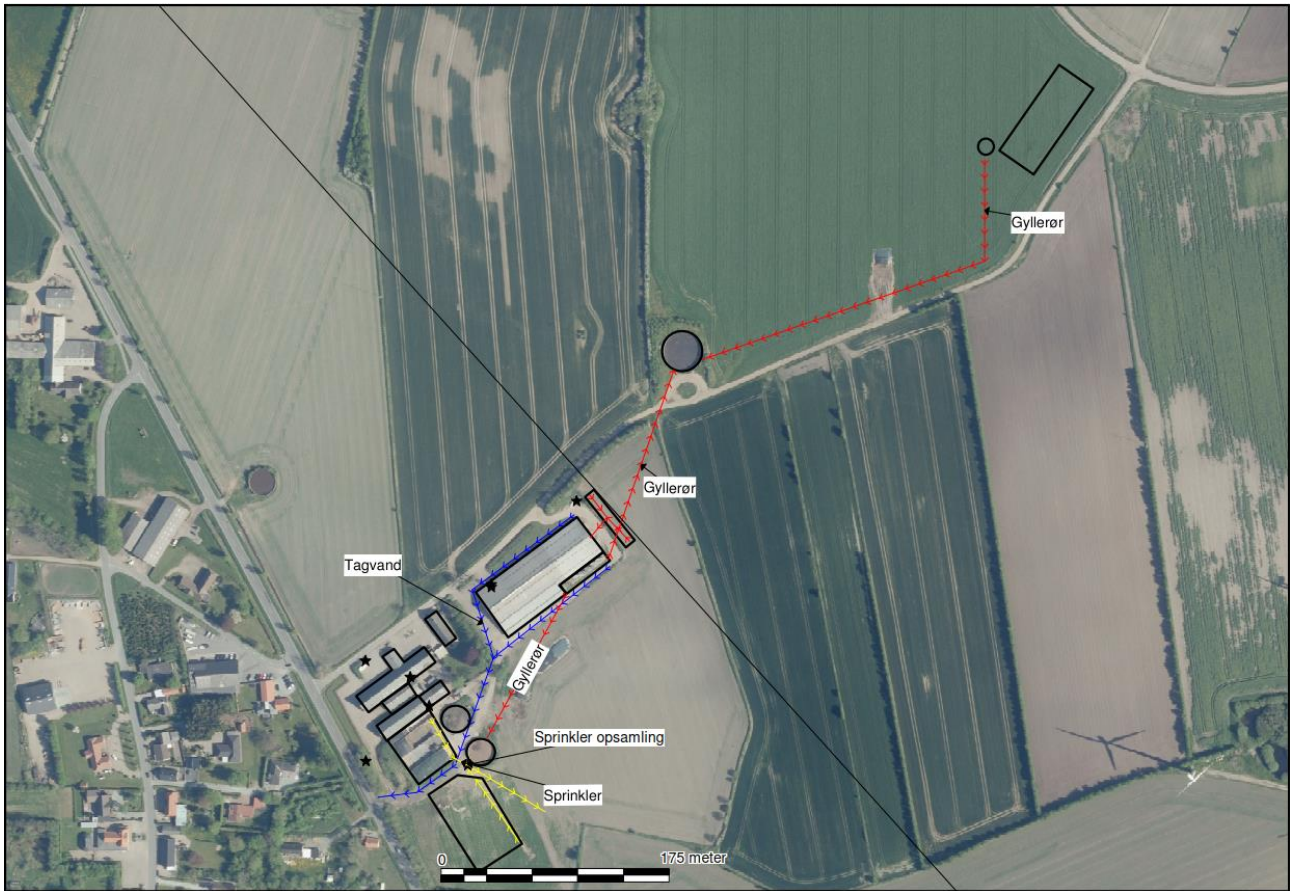
Figur 13: Stald Midt Øst.

Figur 14: Stald Øst.

6.5 Bilag 5: Afløbsplaner

6.6 **Bilag 6: Beredskabsplan**

Indhold

<u>2 INDLEDNING TIL OG FORMÅL MED BEREDSKABSPLANEN</u>	52
<u>3 SELVE BEREDSKABSPLANEN</u>	53
<u>3.1 KORTMATERIALE</u>	53
<u>3.2 TELEFONNUMRE</u>	54
<u>3.3 BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS</u>	55
<u>3.4 INSTRUKS VED OVERLØB AF GYLLE</u>	56
<u>3.5 INSTRUKS VED KEMIKALIE- ELLER OLIESPILD</u>	57
<u>3.6 STOPHANER OG HOVEDAFBRYDERE</u>	58
<u>3.7 INSTRUKS VED STRØMSVIGT</u>	58
<u>3.8 BILAG A. "KORT OVER EJENDOMMEN"</u>	59

Ved store uheld ring altid 1-1-2! Ved mindre uheld ring til miljømyndighederne. **Er du i tvivl ring 1-1-2.** Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

2 INDLEDNING TIL OG FORMÅL MED BEREDSKABSPLANEN

Beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at håndtere pludseligt opståede situationer og uheld, der kan få konsekvenser for det omgivne miljø. Beredskabsplanen skal være kendt af gårdens ansatte og bør udleveres til indsatsleder og miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, mm. Beredskabsplanen skal revideres og kontrolleres mindst én gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes skal være tilgængelig i teknikrummet i stalden. Kopi af beredskabsplanen skal yderligere være tilgængelig på kontoret. Beredskabsplanen er udarbejdet af Miljø & Natur ud fra de angivne retningslinjer, der er angivet i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug.

3 SELVE BEREDSKABSPLANEN

3.1 KORTMATERIALE

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen, der angiver:

- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbrøder m.v.

3.2 TELEFONNUMRE

Kontakt

Telefonnummer

Tage mobil	26 36 10 66
Miljømyndighed kontaktes på telefon dag	74 34 34 34
Falck kontaktes på telefon dag eller nat	112
Brandvæsen kontaktes på telefon dag og nat	112
Lægevagt kontaktes på telefon dag eller nat	70 11 07 07
Dyrlæge kontaktes på telefon dag eller nat	40 34 54 24
Elektriker kontaktes på telefon dag eller nat	74 82 63 23
VVS kontaktes på telefon dag eller nat	74 82 19 19

3.3 BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp tilkald brandvæsenet - RING 112 – oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne? I givet fald hvor mange?
- Er dyrene kommet ud? I givet fald dyreart og antal der evt. er fanget

Kontakt herefter ejer på tlf. **26 36 10 66**

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder i særdeleshed fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Slukningsmateriel er placeret i alle driftsbygninger.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse branden den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje
- På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:
 - Brandslukkere i alle bygningsafsnit

3.4 INSTRUKS VED OVERLØB AF GYLLE

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112 og oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring
- Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne
- Kontakt ejeren, på tlf. **26 36 10 66**
- Kontakt miljømyndighederne ved tlf. **74 34 34 34**
- Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet
- På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:
 - Der kan rekvireres traktor gennem kontakt til ejeren

3.5 INSTRUKS VED KEMIKALIE- ELLER OLIESPILD

Ved større overløb af kemikalier og olie - RING 112 og oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevand
- Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne
- Kontakt ejeren på tlf. **26 36 10 66**
- Kontakt miljømyndighederne ved tlf. **74 34 34 34**

3.6 STOPHANER OG HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. er noteret på kortet over ejendommen.

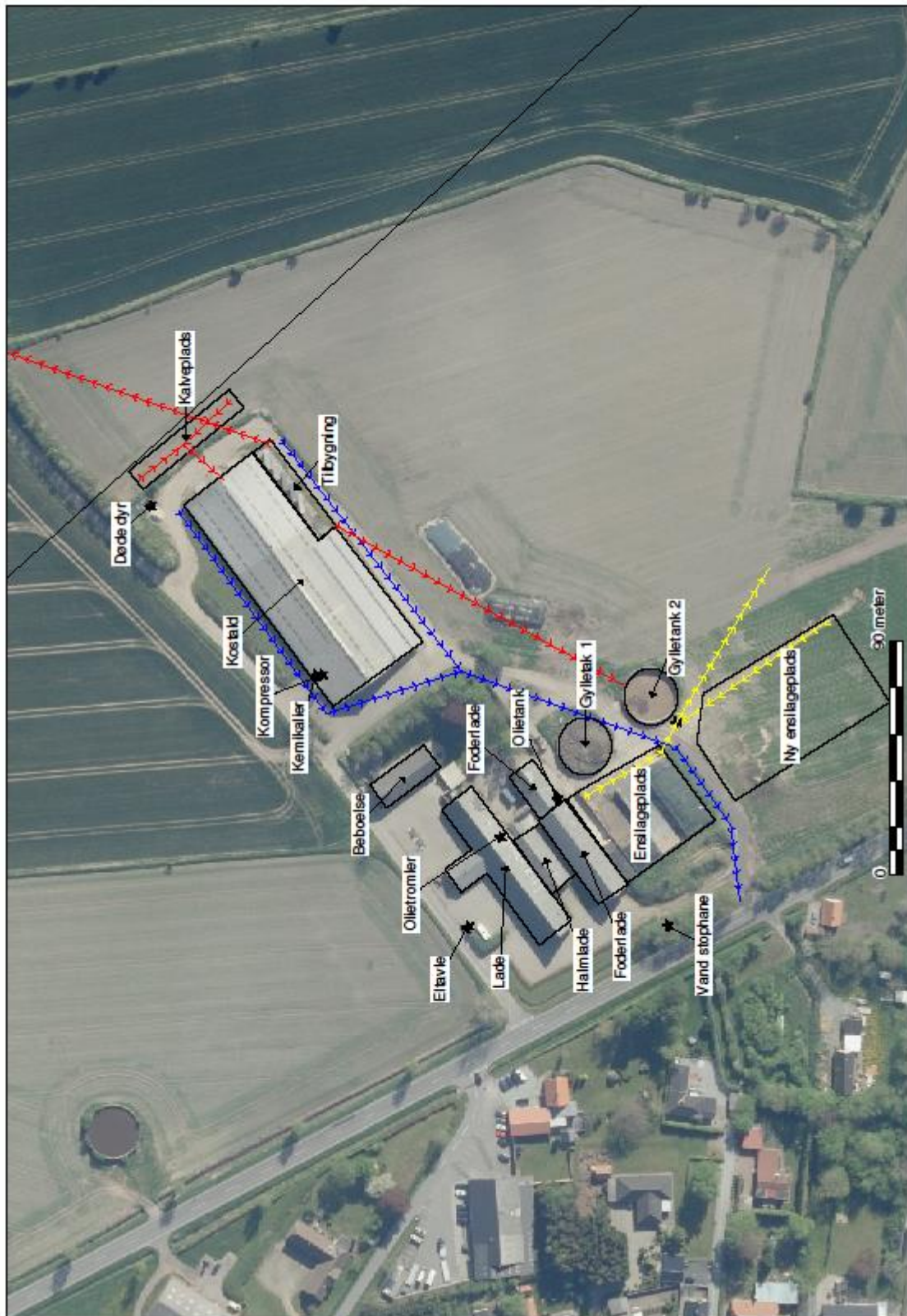
- Hovedhane til vand sidder i brønd ud mod hovedvejen
- Hovedafbryder el sidder nord for lade ved affaldsstation
- Der anvendes automatsikringer

3.7 INSTRUKS VED STRØMSVIGT

- Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
- Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.
- Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.
- Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, anvendes nødstrømsgeneratoren og der ringes og forhøres om varigheden af udfaldet.

3.8 BILAG A. "KORT OVER EJENDOMMEN"

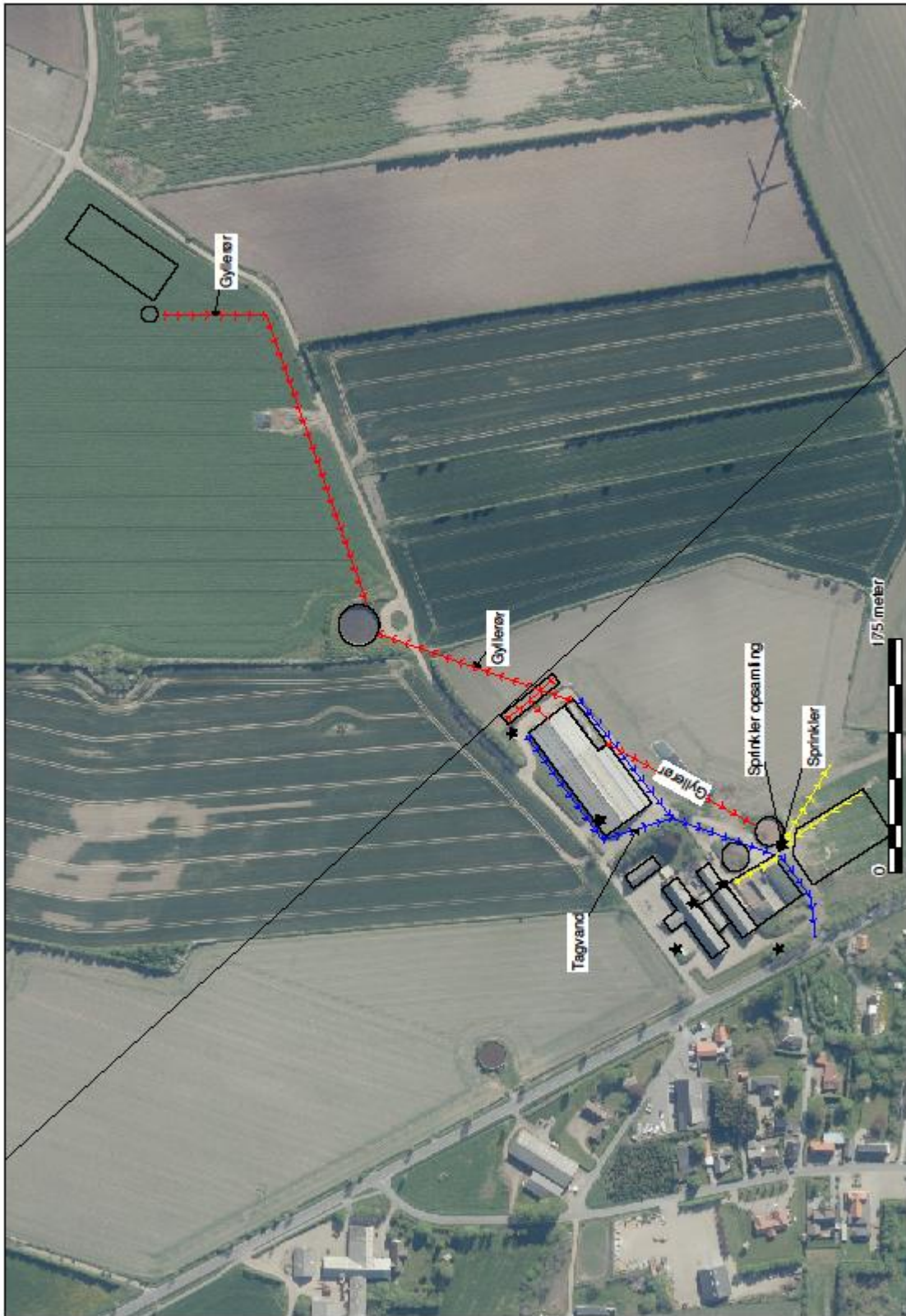

Oversigtsplan

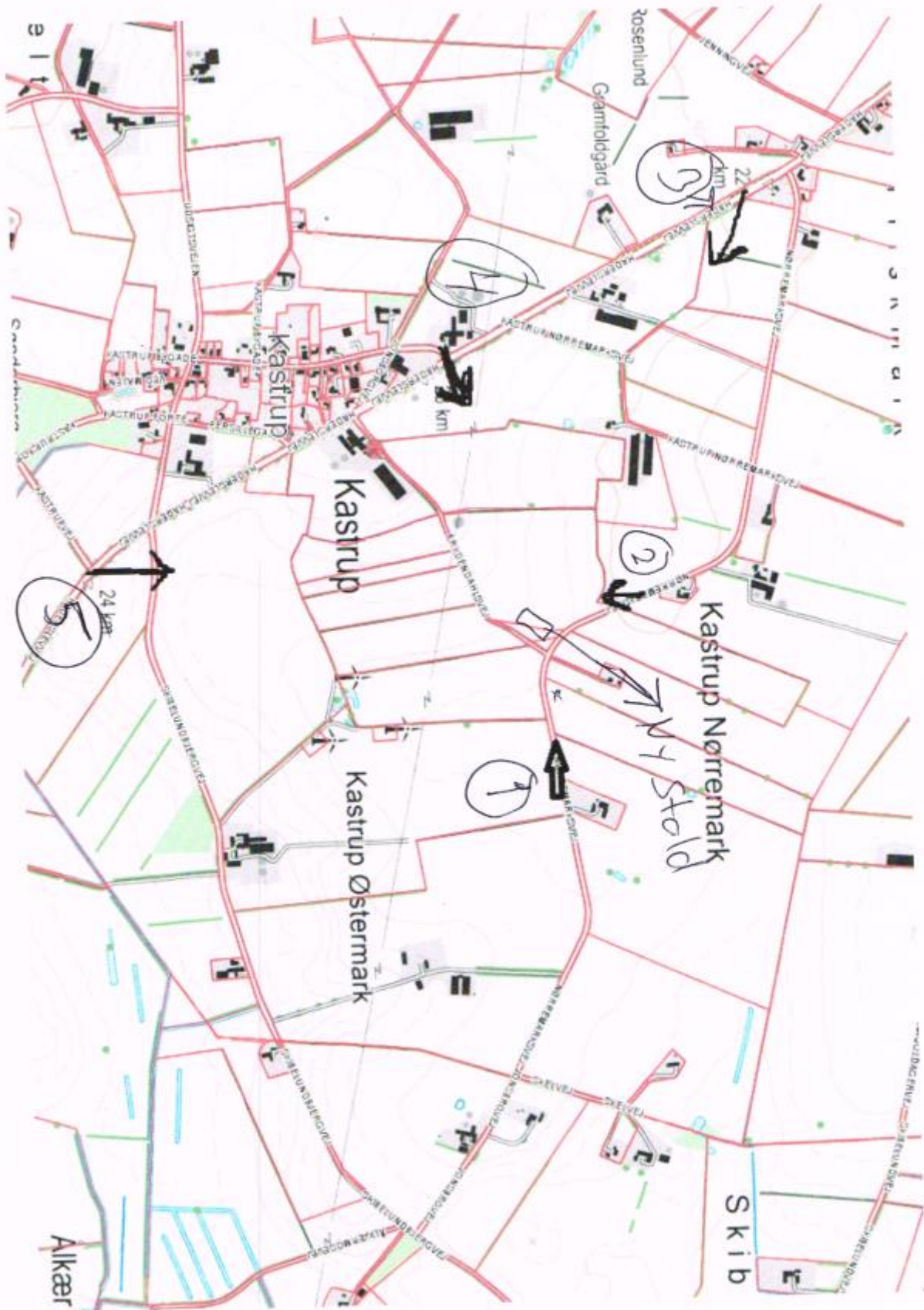

Afløbsplan

6.7 Bilag 7: Visualiseringer

Figur 15: Position 1.

Figur 16: Position 2.

Figur 17: Position 3

Figur 18: Position 4

Figur 19: Position 5.

6.8 Bilag 8: Naturvurdering

Beskyttede naturtyper efter husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven⁵ og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁶ definerer en række kvælstoffølsomme naturtyper:

- Kategori 1 natur (§ 7, stk. 1, nr. 1) omfatter en række bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (opremset i bekendtgørelsens bilag 3 D) beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område.
- Kategori 2 natur (§ 7, stk. 1, nr. 2) omfatter bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.
- Kategori 3 natur omfatter ammoniakfølsomme naturtyper (heder, moser, overdrev og skove) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, jf. § 2 i BEK⁷.

Tabel 22: Ammoniakdeposition til kategoriseret natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
<i>Kategori 1</i>				
Ege blandskov i LinetSkov	> 10 km SØ	-	-	0,0
<i>Kategori 2</i>				
Skibelund Mose	> 2000 m Ø	-	-	0,0
<i>Kategori 3</i>				
Mose	Ca.1100 m V	0,0	0,0	0,1

Anlæggets beliggenhed i forhold til kategoriseret natur er vist på bilag a, b og c.

Kategori 1 natur

Totaldepositionen må maksimalt være 0,2-0,7 kg N/ha/år jf. § 26 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 1 er et område med egeblandskov i Linnet Skov, som findes mere end 10 km sydvest for det ansøgte projekt. Området modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes på den baggrund, at det ikke vil blive påvirket væsentligt af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 2 natur

Totaldepositionen må maksimalt være 1 kg N/ha/år, jf. § 27 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 2 er Skibelund Mose, som ligger godt 2 km øst for det ansøgte projekt. Mosen modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes derfor, at overdrevets naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 3 natur

Der kan stilles krav til merdepositionen efter § 36 stk. 2-5 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Kravet kan dog ikke være under 1 kg N/ha/år jf. § 29 i samme bekendtgørelse.

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 3 er en mose, som ligger ca. 1.100 m vest for anlægget. Mosen modtager, ifølge beregninger i husdyrgodkendelse.dk, ingen øget deposition i forbindelse med det ansøgte og en samlet merdeposition på 0,0 kg N/ha. Da naturområder i kategori 3 modtager en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år, er husdyrbruglovens krav overholdt. Det vurderes på den baggrund, at mosernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens⁷ § 3 omfatter søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til en hver tid ejeren af arealet. I følge husdyr-

⁵ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr. 520 af 01/05/2019

⁶ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – BEK nr. 1467 af 06/12/2018

⁷ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse – LBK nr. 240 af 13/03/2019

bruglovens⁸ § 16a skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer.

Tabel 23: Ammoniakdeposition til § 3 natur i nærheden af anlægget.

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
Sø	Ca 150 m til nærmeste gylletank	0,5	0,5	0,9

Anlæggets beliggenhed i forhold til § 3 natur er vist på bilag d.

De nærmest beliggende § 3 beskyttede naturområder, som ikke er kategoriseret natur, er søer, som ligger på markerne omkring anlægget. Den nærmeste ligger ca. 150 m nord for gylletanken nord for anlægget. Se ovenstående tabel 2. Søen modtager en merdeposition af ammoniak på 0,5 kg N/ha/år og en total deposition på 0,9 kg N/h/år fra anlægget. Der findes desuden en række søer i nærheden af anlægget, som alle ligger længere væk og derfor modtager en merdeposition af ammoniak på mindre end 0,5 kg N/ha/år fra anlægget. Alle søerne modtager således en merdeposition fra anlægget på mindre end 1 kg N/ha/år. Ifølge DMU notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Det vurderes på den baggrund, at søernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Frydenlundvej 1.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper og arter efter habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsen⁹ udpeger en række internationale naturbeskyttelsesområder. De internationale naturbeskyttelsesområder kaldes Ramsarområder, Fuglebeskyttelsesområder og Habitatområder alt efter, om de er beskyttet efter Ramsarkonventionen eller efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver, og de tre typer områder går under fællesbetegnelsen Natura 2000-områder. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte naturtyper og i Danmark hjemmehørende arter. De udpegede arter omtales normalt som bilag IV-arter, fordi de er opført på habitatdirektivets bilag IV. Ifølge habitatbekendtgørelsen er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrbruget-loven:

§ 6, stk. 1: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt

§ 10, stk. 1: Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

- beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a) eller
- ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier

Tabel 24: Natura 2000-område i nærheden af anlægget

Natura 2000-område	Afstand til anlæg
Stensbæk Plantager og heder.	Ca. 7 km vest
Lindet Skov, Hønning Mose og Plantage, Lovdrup Skov og Skrøp	Ca. 9 km sydvest

Natura 2000

Anlæggets beliggenhed i forhold til Natura 2000-områder er vist på bilag e.

Det nærmest beliggende Natura 2000 område er det ny udpegede område: Stensbæk Plantager og heder. Området omfatter habitatområde H262 og fuglebeskyttelsesområde F121. Naturområdet findes ca. 7 km vest for Fryden-dahl 1 og påvirkes dermed ikke af ammoniak fra anlægget.

For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes områdets udpegningsgrundlag.

Bilag IV arter

Anlæggets beliggenhed i forhold til registrerede bilag IV-arter er vist på bilag e.

I det følgende vurderes forekomsten af bilag IV arter, med naturligt udbredelsesområde i nærheden af anlægget.

⁸ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr. 520 af 01/05/2019

⁹ Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter – BEK nr. 1595 af 06/12/2018

Padder

Følgende bilag IV-padder har i henhold til faglig rapport nr. 635 naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune: Spidssnudet frø, løgfrø, løvfrø, strandtudse og stor vandsalamander.

I området omkring anlægget findes der mange naturlige mindre søer, hvor der dog ikke er registreret padder, herunder bilag IV arter.

Ingen af søerne i området omkring anlægget vil som følge af projektet blive påvirket af en merdeposition af ammoniak større end 0,5 kg N/ha/år eller en totaldeposition større end 0,9 kg N/ha/år. **Ifølge** DMU notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at potentielle yngle- og rasteområder for bilag IV-padder ikke vil blive beskadiget eller ødelagt af ammoniak fra anlægget.

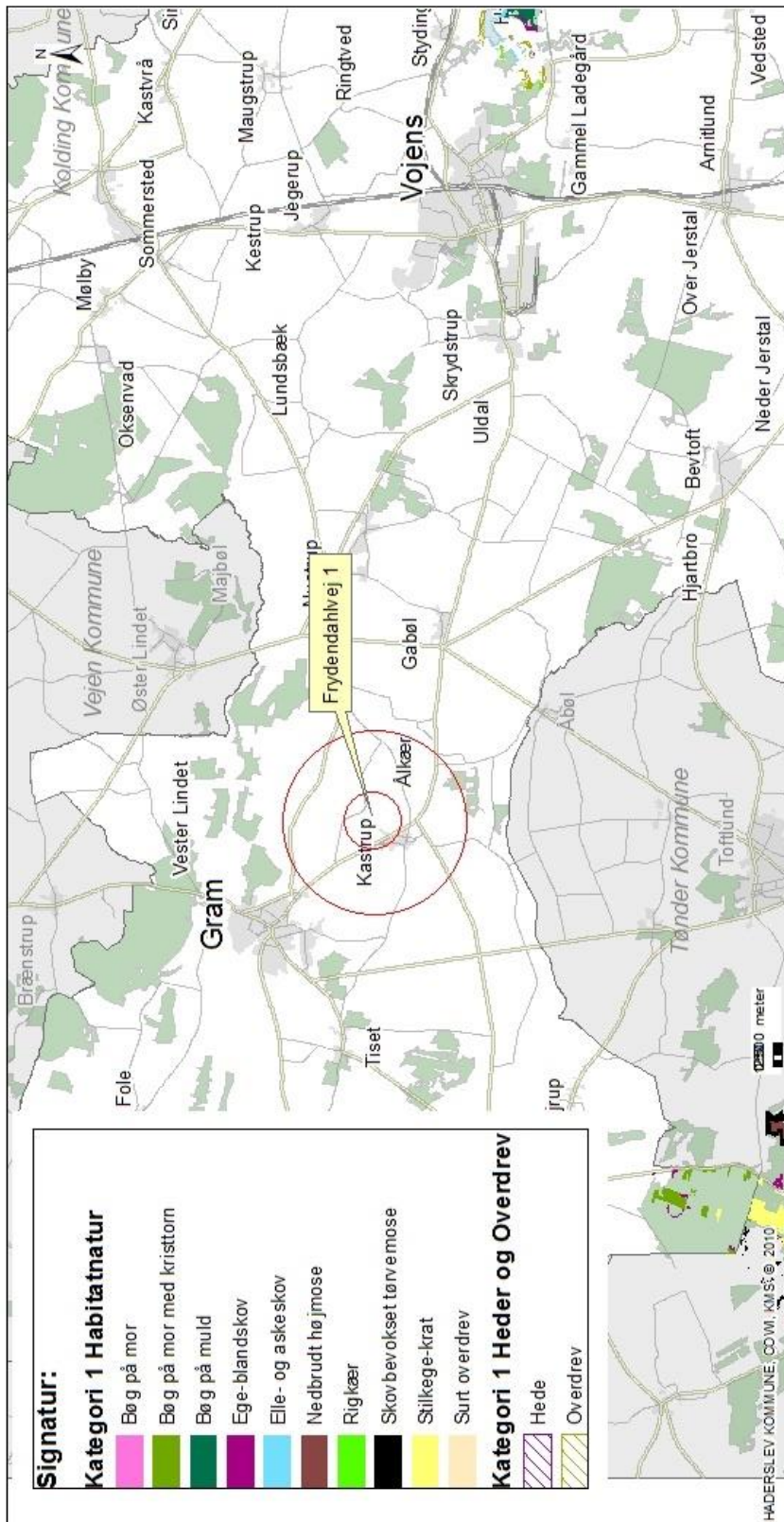
Andre bilag IV-arter

Udover paddearter kan der også jf. Håndbog om bilag IV arter findes flere arter af flagermus, samt markfirben i området omkring ejendommen. Projektområdet ligger ikke indenfor eller i nærheden af birkemusens, odderens, snæblens eller marsvinets udbredelsesområde. Birkemus registrerede udbredelsesområde findes midt i Haderslev Kommune, odder og snæbel findes i nogle af de vestvendte vandløbssystemer, og marsvin findes i Lillebælt. Markfirbenets levevilkår og dermed udbredelsesområde vil kunne påvirkes af projekter, som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer. Ligeledes vil projekter, som påvirker sten- og jorddiger samt levende hegn, kunne påvirke arternes yngle- og rasteområder. Projekter, som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer, kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

Projektet indebærer ikke ændringer på de opdyrkede eller ikke opdyrkede arealer, ændring af jord- og stendiger, levende hegn, fældning af gamle træer eller nedrivning af ældre bygninger eller i øvrigt ændrer på forhold, som ville kunne fungere som yngle- eller rasteområde for flagermus eller markfirben. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for de nævnte bilag IV-arter ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af de ansøgte ændringer på ejendommen.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 samt § 10, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens regler herom.

Bilag a – Kort over kategori 1 natur ved anlæg

Kort med Kategori 1 natur i forhold til Frydendahvej 1

Det nærmeste er skovområder i Linnet Skov over 10 km sydøst for ejendommen

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orienteringsformål.
Kortet kan ikke anvendes ved eksistensgrænser. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø

Natur og Landbrug

Sagsbehandler: birny

Journalnummer: 19/37815

Udskrevet den: 2. september 2019

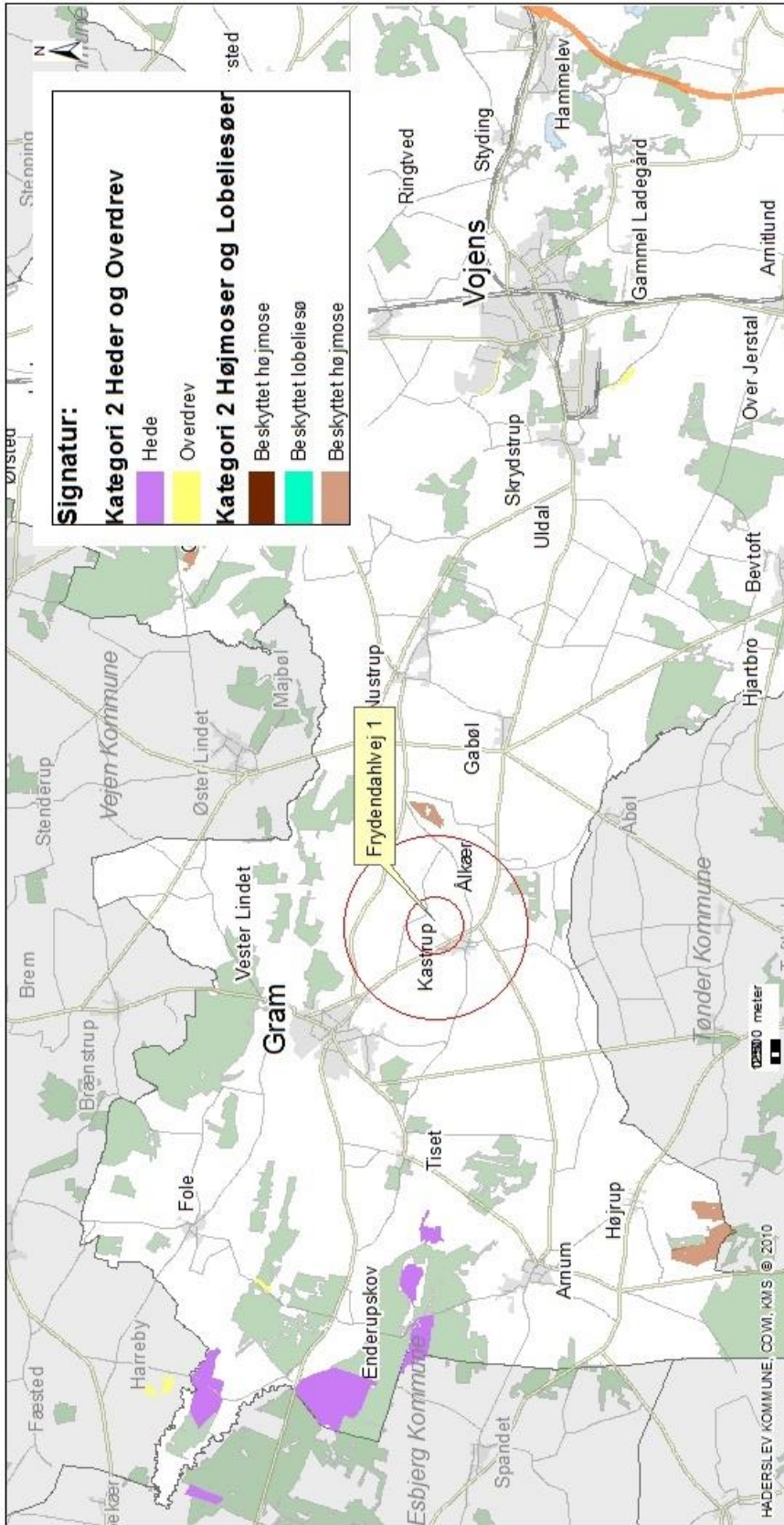
1:120.958

Haderslev

Bilag b – Kort over kategori 2 natur ved anlæg

Kort med Kategori 2 natur i forhold til Frydendahvej 1

Det nærmeste kategori 2 natur er Skibelund Mose som ligger ca. 2 km øst for ejendommen

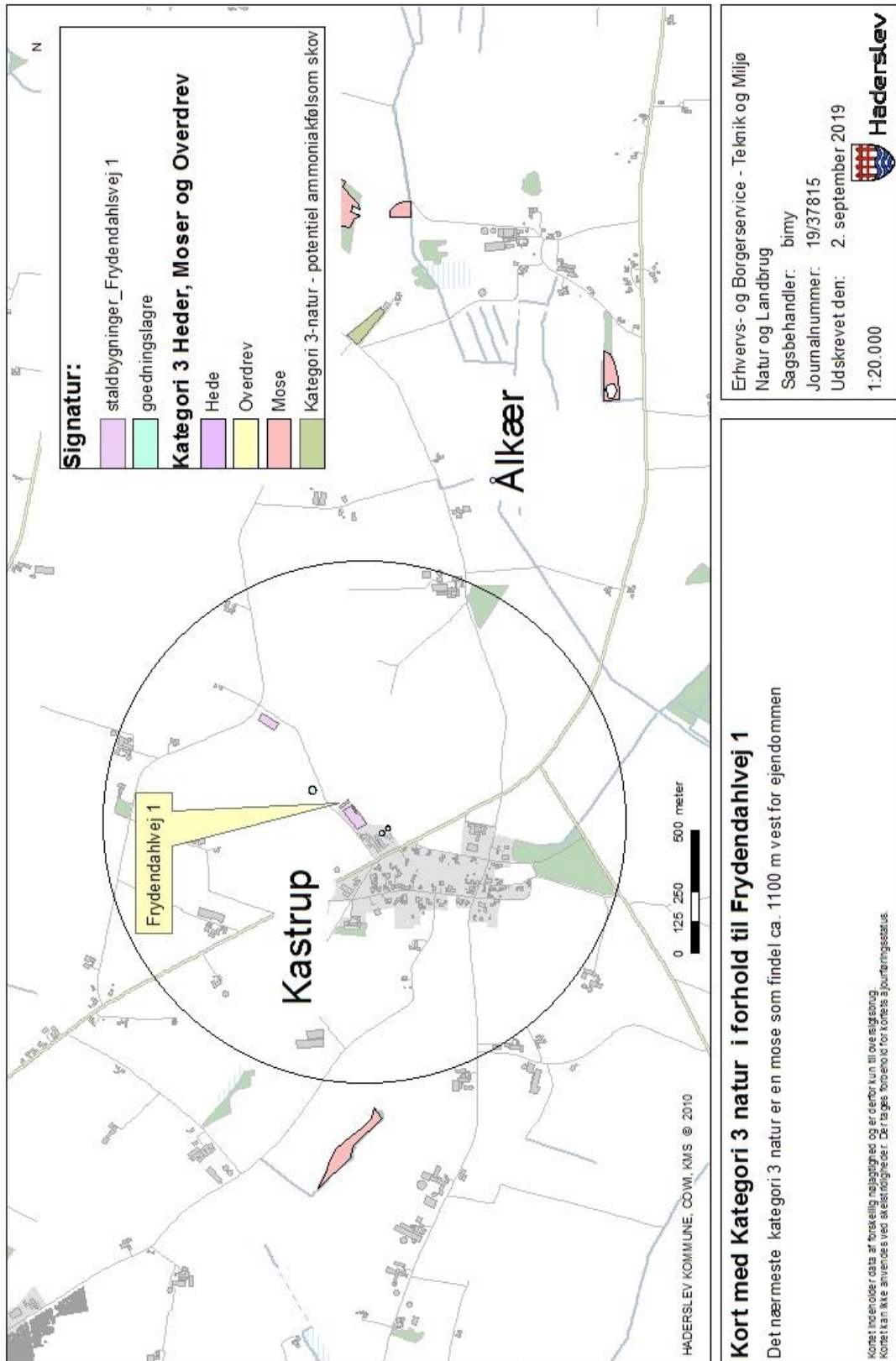
Erhvervs- og Borger service - Teknik og Miljø
 Natur og Landbrug
 Sagsbehandler: bimy
 Journalnummer: 19/37815
 Udskrevet den: 2. september 2019
 1:120.958

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orienteringsformål. Kortet kan ikke anvendes ved skelsættelse. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

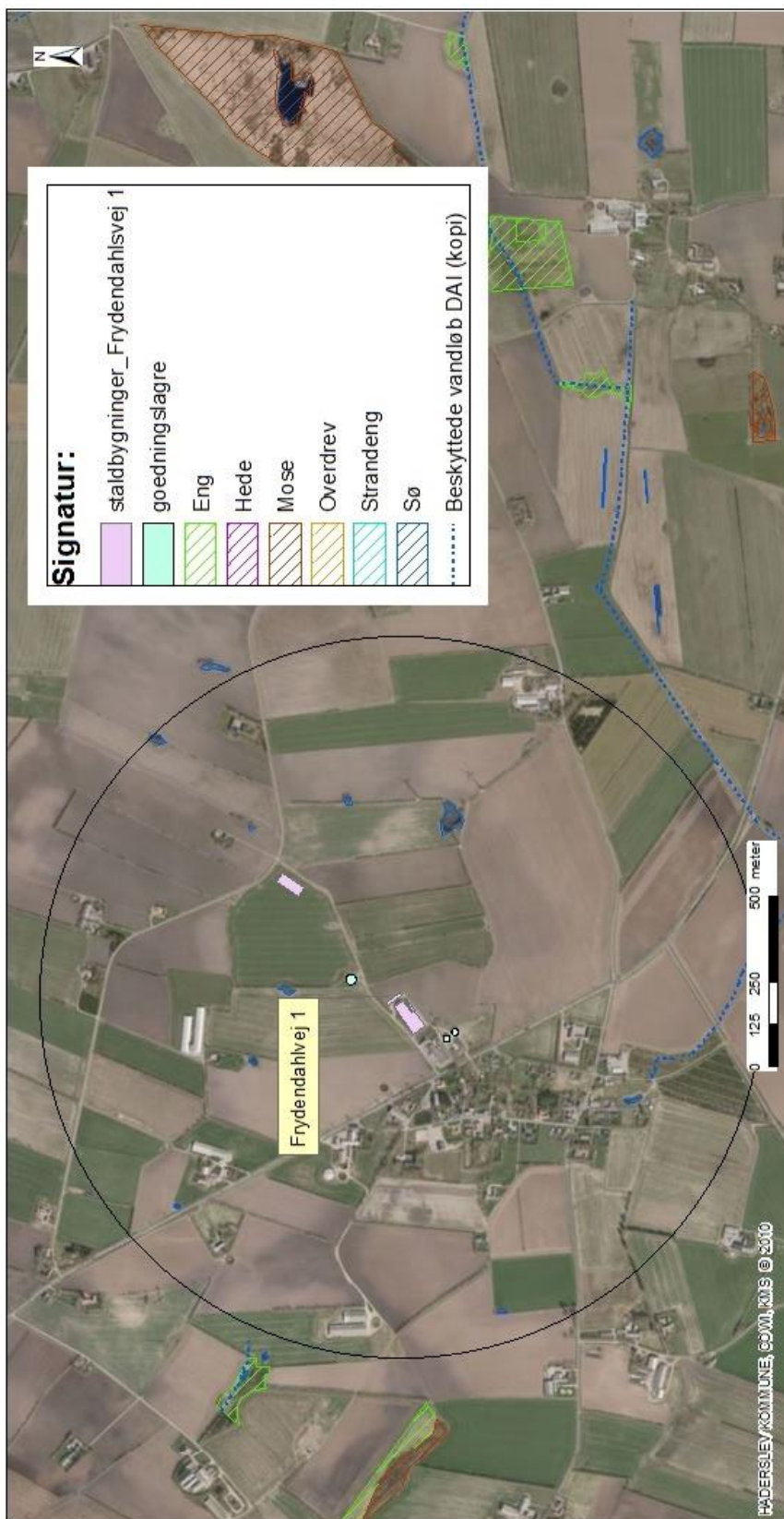

Bilag c – Kort over kategori 3 natur ved anlæg

Bilag d – Kort over § 3 natur ved anlæg

Kort med § 3 natur jf. naturbeskyttelsesloven i forhold til Frydendahlsvej 1

Inden for 1000 m fra ejendommen findes der et antal vandhulle.
Ingen modtager dog over 1 kg N i merdeposition som følge af det ansøgte

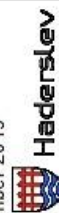
Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orientering.
Kortet kan ikke anvendes ved skelstredninger. Der rages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø
Natur og Landbrug

Sagsbehandler: birny
Journalnummer: 19/37815

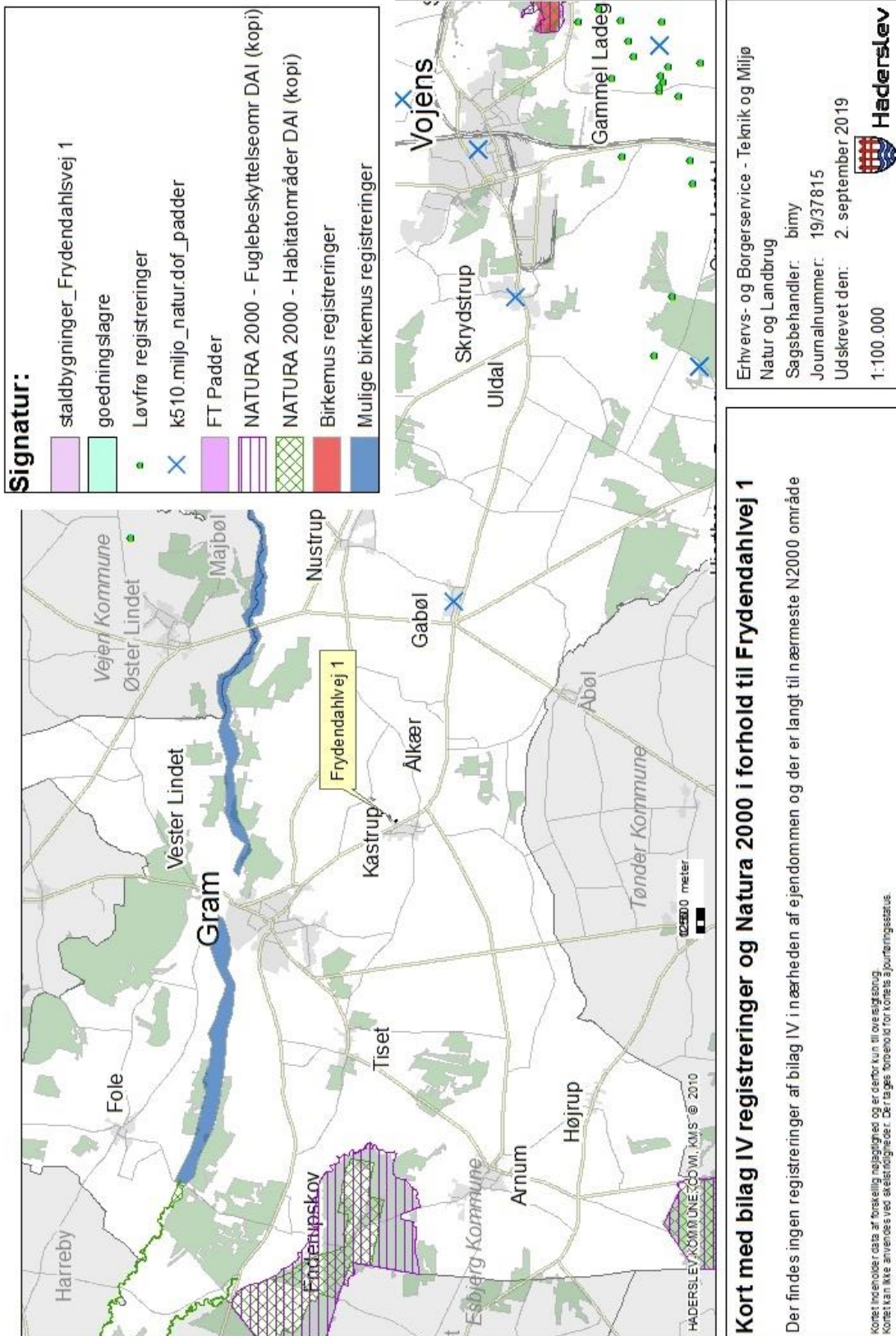
Udskrevet den: 2. september 2019

1:16.147

Bilag e - Kort over Natura 2000 og bilag IV forekomster ved anlæg

Haderslev

6.9 ***Bilag 9: Miljøkonsekvensrapport***

**Ansøgning om miljøgodkendelse
for
kvæghold**

Frydendahlsvej 1

6510 Gram

7 Datablad

Ansøger og ejer	Tage Frydendahl Krab Frydendahlsvej 1 6510 Gram frydendahl@yahoo.dk
	Kontaktperson på miljø sagen: Tage Krab Mobil: 2636 1066 Mail: frydendahl@yahoo.dk
Husdyrbrugets adresse	Frydendahlsvej 1, 6510 Gram
CVR-nummer	11885977
CHR-nummer	51609
Kommune	Haderslev Kommune
Ejendomsnummer	5400000579
Matrikelnr.	1584, Gram Ejerlav, Gram
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ingen
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningsskema	211666
Konsulent	Miljø & Natur Landbrugsrådgivning – CVR 25914562 Jakob Altenborg Cand.Scient i biologi. jakob@miljoeognatur.dk , mobil 26259791 Byrumvej 30, 9940 Læsø
Ansøgning indsendt	17-05-2019

8 Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Frydendahlsvej 1. Der ansøges om etablering af to stalde til malkekøer og kvier, en plads til kalve og en ensilageplads, samt udbygning af eksisterende stald.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

9 Ikke teknisk resumé

Ansøger (ejer) søger om at etablere en ny produktionsenhed på ejendommen samt til at udbygge eksisterende stald. Der bliver tale om ny stald på 2560 m² og en tilbygning på 352 m² og en ny kalveplads på 450 m² samt en ensilageplads på 3000 m².

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 200 meter øst for Kastrup og 2,2 km sydøst for Gram, som er den nærmeste byzone i området.

Lugtemissionerne i forhold til enkelt bolig (nabo), samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Der er i godkendelsen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Den nye stald er flyttet væk fra de eksisterende bygninger af hensyn til naboerne, og det skønnes at den samlede placering ikke vil give anledning til øgede gener for omkringboende.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt ved evt. ændringer i staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

Datablad	77
Forord	78
Ikke teknisk resumé	79
B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	81
Tidligere godkendelser	14
Biaktiviteter	81
B.1 Indretning og drift af anlæg mm.....	81
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	81
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.	82
B.3 Forhold til andre husdyrbrug	14
B.4 Beliggenhed og omgivelser	82
Landskabs og planmæssige forhold	83
3.5.2 Større uforstyrrede landskaber	18
3.5.3 Særligt værdifulde geologiske beskyttelsesområder	18
B.5 Ammoniakemission	86
Natur	86
B.6 Lugtemission	88
B.7 Emissioner og genepåvirkninger	89
Støj	89
Rystelser.....	33
Lys	90
Fluer og skadedyr	90
Støv	91
Transport.....	91
Egenkontrol.....	92
Risici og håndtering	92
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug.....	93
Døde dyr.....	37
Spildevandsmængde	94
Energiforbrug	95
Vandforbrug	95
Reststoffer.....	96
Foder	96
B.9 Valg af BAT	96
B.10 Grænseoverskridende virkninger	97
IE-husdyrbrug	97
Miljøkonsekvensrapport	97
D.1-a Udformning, dimensioner mm.....	97
D.1-b Forventede indvirkning på miljøet.....	98
Vandmiljø	98
Natur	98
Naboer/lugt	98
D.1-c Særkender	98
D.1-d Væsentlige alternativer	99
D.3 Kompetente ekspert.....	99

10 B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

10.1.1 Tidligere godkendelser

- 30. april 2008 – Miljøgodkendelse
- 22. december 2016 – Revurdering af miljøgodkendelse

10.1.2 Biaktiviteter

Ingen biaktiviteter

11 B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Anlæggets produktionsareal, staldsystem og dyretype fremgår af husdyrgodkendelse.dk

Der er tale om en ejendom med malkekøer og kvier. Produktionsarealet udgør samlet 4792 m² nettoareal. Alle stalde er indrettet med enten dybstrøelse eller fast drænet gulv.

Ansøgningen tager udgangspunkt i ejendommens netto areal i de enkelte stalde, således at der er foretaget fradrag af fodergang, malkestald og arealet fra nakkebøjler og frem mod mur eller modsat sengebås.

	Bruttoareal m ²	Produktionsareal m ²
Kostald	3760	2200
Stald 2	2560	2220
Tilbygning	352	300
Kalveplads	450	200

Kalvepladsen indrettes en fast underlag, hvor der placeres op til 8 kalvevogne med et produktionsareal på 9 m² pr vogn samt 5 fællesbokse a 25 m². Vand fra pladsen og vognene føres til kostald.

Stald 2, ny stald til malkekøer og kvier placeres ca. 440 meter fra eksisterende stalde. Dette er nødvendigt af hensyn til lugt og den samlede bebyggelse Kastrop. Det er ansøgers første prioritet at placere bygningen ved ejendommen, men pga. lugtgenekrav kan det ikke lade sig gøre. I den forbindelse har flere forskellige placeringer været overvejet, det har bl.a. været overvejet at placere stalden tættere på eksisterende bygning, således at lugtgenekravet kun lige præcist bliver overholdt. Det er dog et ønske fra ansøger at sikre produktionen mod fremtidige lugtgenekrav og samtidig også sikre der vil være et mindre råderum til fremtidig udvikling af produktionen. Derfor er placeringen endt med at være som ansøgt, da denne placering sikrer gode tilkørselsforhold, samt sikrer at det vil være muligt at foretage mindre udvidelser.

11.1.1 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllebeholder er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholder tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT

Alt dybstrøelse og fast møg afsættes direkte til biogasanlæg. Der er således ingen opbevaring af dybstrøelse og fast møg på ejendommen.

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 10.800 m³, som udgøres af tre gyllebeholdere på 1500, 1500 og 3500 m³ samt fortank og kanaler på tilsammen 300 m³. Hertil kommer lejede beholdere på 4000 m³. Det vurderes ud fra normtal 2018, at der under normale forhold produceres ca. 10.800 m³ husdyrgødning på ejendom-

men, og der således tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i 390 køer, 100 årskalve og 290 årskvier.

Vurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af gylle at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området hvilket omfatter det lovpligtige flydelag.

Ligeledes vurderes bygningerne størrelse og indretning at leve op til kravene til hold af malkekvæg.

12 B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.

Der skal etableres en ny stald på i alt 2560 m², samt laves en tilbygning til eksisterende kostald på 352 m², ny plads til kalve på 450 m² samt en ensilageplads på 3000 m². Staldene opføres med åbne sider med grønne gardiner, gavle i søsten med grå stålplader og lyst eternittag.

Den nye stald vil blive sløret med punktbeplantninger af ca. 5 x 5 meter. Der er valgt punktbeplantning for ikke at medføre at stalden og beplantningen bliver et alt for synligt element i landskabet. Punktbeplantning medfører en sløring, men skaber ikke en "træmur" i stedet for en staldmur. Derfor vil punktbeplantning virke mindre iøjnefaldende og massiv i landskabet. Der er ved valg af punktbeplantning i øvrigt også vurderet på landskabet som helhed og hvor stalden passer bedst ind i området.

Ensilagepladsen opføres med tæt bund og 3 m højere betonsider. Tilbygningen udføres identisk med allerede eksisterende tilbygning.

Placeringen af ny bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af situationsplanen.

13 B.3 Forhold til andre husdyrbrug

Anlægget er hverken teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

14 B.4 Beliggenhed og omgivelser

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens § 6 og § 8.

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	2191 m	Gram	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	➤ 50 m	Ingen områder indenfor 2000 m	50 m
Nabobeboelse u. landbrugspligt	52 m	Haderslevvej 14	50 m

Afstande § 8

Nærmeste...	Afstand meter	Beskrivelse	Afstandskrav
-------------	---------------	-------------	--------------

Enkelt vandindvindingsanlæg	96		25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	3727		50 m
Vandløb	505		15 m
Dræn	Over 15		15 m
Sø	150		15 m
Privat fælles vej/ offentlig vej	17		15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	Over 25		25 m
Beboelse på samme ejendom	33		15 m
Naboskel	16	Fra ensilageplads mod syd	30 m

Der er under 30 meter til nærmeste skel mod syd for ensilagepladsen. Der søges derfor om dispensation for afstand til skel, da det vurderes ensilagepladsen bør placeres sammen med de eksisterende ensilagepladser. En flytning af pladsen vil betyde en unødigt spredning af foderblandingsaktiviteterne på ejendommen, hvilket vil betyde øget kørsel med traktor på ejendommen. Det vurderes derfor, at der ikke er reelle alternative placeringer på ejendommen som kan leve op til samme logistik som den ansøgte placering.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	7200	Vest for ejendom	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	5990	Vest for ejendom	Ja (mindst 10 m)
Kategori 3 natur	1732	Overdrev mod syd	-

Vurdering

Produktionen overholder ikke alle afstandskrav, og der er derfor søgt om dispensation for afstandskrav til skel.

14.1.1 Landskabs og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i et område der i kommuneplanen er udlagt som uønsket skovrejsningsområde, geologisk bevaringsværdigt og større uforstyrret landskaber. Der er i øvrigt ingen væsentlige planmæssige forhold.

Området er præget af landbrugsproduktion og bymæssig bebyggelse.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2017-2028)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber	x	
Uforstyrrede landskaber (Stille- og mørkeområde)	x	
Større sammenhængende landskaber	x	

Værdifulde Geologiske områder	x	
Kystnærhedszonen		x
Værdifulde kulturarvsområder		x
Værdifulde landbrugsområder og store husdyrbrug*		x
Økologiske forbindelser		x
Potentielle økologiske forbindelser		x
Naturbeskyttelsesområder		x
Potentielle naturbeskyttelsesområder		x
Natura2000		x
Skovrejsning		x
Lavbundsareal		x
Kirkebyggelinjer		x
Skovbyggelinjer		x
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Klitfredning		x
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		x

*Særligt Værdifulde Landbrugsområder

Haderslev Kommunes kommuneplan 2017 angiver følgende retningslinjer:

14.1.2 3.5.2 Større uforstyrrede landskaber

Retningslinje

- De større uforstyrrede landskaber skal som udgangspunkt friholdes for større byggeri og større tekniske anlæg, så områdernes karakter af uforstyrrelighed ikke påvirkes.

Redegørelse

Større uforstyrrede landskaber defineres som større områder, som i vidt omfang er friholdt for større tekniske anlæg, infrastrukturanlæg som lufthavn, motorvej og jernbane, større råstofindvinding, større bysamfund og væsentlig bymæssig påvirkning i øvrigt samt større ferie- og fritidsanlæg som motorbaner, større skydebaner og feriecentre. Med større tekniske anlæg er der først og fremmest tale om høje anlæg, der er synlige over større afstande som vindmøller, master, højspændingsanlæg, skorstene m.v.

Tages der ikke hensyn til dette ved den fremtidige placering af store anlæg, mister landskabet afgørende identitet og oplevelsesværdi.

Landskabsanalyser og visualiseringer skal i tvivlstilfælde sikre, at der ved opførelse af større bygninger og større tekniske anlæg i det åbne land tages de nødvendige landskabelige og arkitektoniske hensyn.

14.1.3 3.5.3 Særligt værdifulde geologiske beskyttelsesområder

Retningslinje

- I de særligt værdifulde geologiske beskyttelsesområder må landskabstrækkene og deres indbyrdes overgange og sammenhæng ikke sløres eller ødelægges af gravning, terrænopfyldning, bebyggelse, tekniske anlæg, skovbeplantning eller kystsikring. Ved meddelelse af råstof tilladelse og godkendelse af indvindings- og efterbehandlingsplan skal det vurderes, om der er behov og mulighed for at bevare et eller flere geologiske profiler i råstofgraven.

Redegørelse

De særlige geologiske beskyttelsesområder omfatter:

- De nationalt udpegede bevaringsværdige geologiske områder beskrevet på Naturstyrelsens hjemmeside og i bøgerne "Geologisk Set" (Miljøministeriet).
- Nationale kystlandskaber - og profiler.
- Områder af international betydning for forskning og undervisning (Geosites).
- Amtslige geologiske / landskabelige interesseområder (Sønderjylland, Fyn).
- Geologiske beskyttelsesområder udpeget af den enkelte kommune.

Områderne er karakteriserede ved deres særlige visuelle oplevelsesmuligheder, hvor landskabsformerne afviger markant fra omgivelserne. Det er typisk særligt bevarings- værdige kystlandskaber, der afspejler undergrundens geologi, samt områder, som har særlig geologisk interesse. De fleste af disse områder indeholder tilmed betydelige natur- og kulturelementer. Særligt bevaringsværdige geologiske beskyttelsesområder rummer også landskabsformer, hvis indbyrdes samspil i særlig grad vidner om Danmarks dannelse i løbet af istiden. Eksempelvis nævnes det østjyske og fynske istidslandskab, der med dødishuller, å- og tunneldale m.v. besidder stor fortællerværdi om isens virke i Danmark.

Kategorien omfatter endvidere områder med skjulte geologiske interesser, eksempelvis et afgrænset område, hvis undergrund indeholder lag, der er af forsknings- eller særlig undervisningsmæssig værdi. Adgangen til sådanne områder ønskes bevaret og bør derfor friholdes for byggeri m.m.

Det er vigtigt at sikre visse geologiske dannelser og sammenhængende landskaber af hensyn til forskning, undervisning og den almene forståelse af landskabets opståen.

Områder af særligt værdifuld geologisk interesse er især sårbare over for bortgravning af materiale og opfyld, der kan betyde en permanent udslættelse af de geologiske informationer. En række geologiske interesseområder, f.eks. højmoser, er desuden sårbare over for afvanding og opdyrkning. Yderligere trusler er byudvikling og spredt bebyggelse, større tekniske anlæg herunder vindmøller, master m.v., infrastrukturanlæg, råstofindvinding samt tilplantning. I områder med risiko for oversvømmelse på grund af klimaændringer kan det være nødvendigt at lave kystsikringsanlæg.

Landskabsformer, blotlagte geologiske profiler mv., som særligt tydeligt viser landskabets geologiske tilblivelse, skal bevares og søges holdt synlige uden skæmmende eller slørende beplantning, bebyggelse og anlægsarbejder.

Nogle af de statslige udpegninger angiver større geologiske enheder, som er udpeget på et mere overordnet niveau end de specifikt udpegede, mindre områder. Sikring af de geologiske værdier fordrer derfor altid en vurdering af den passende varetagelse af beskyttelsesinteresserne.

Vurdering

Projektet indebærer byggeri af 2560 m² ny stald, samt tilbygning til eksisterende stald. Området som staldene placeres i, er i kommuneplanen udlagt som større uforstyrret landskab samt for så vidt angår tilbygningen også i geologisk beskyttelsesområde.

Det fremgår af retningslinjen uforstyrret landskab at området skal friholdes for større byggeri og større tekniske anlæg, og af redegørelsen fremgår definition på disse. Det vurderes at anlægget af en stald på 2560 m² ikke er i strid med retningslinjerne i kommuneplanen. Der er i øvrigt i området flere udflyttede staldanlæg og det vurderes derfor ikke som ualmindeligt, og dermed vil stalden ikke medføre en ændring af den visuelle forståelse af området. For ikke at skabe et for markant element i området er det foreslået at stalden skærmes med punktbeplantning med hjemmehørende træer. En punktbeplantning vil sløre byggeriet, men samtidigt også sikre at landskabet forbliver transparent.

For så vidt angår særlige geologiske beskyttelsesområder, omfatter det udelukkende området omkring den eksisterende stald. Det vurderes at en tilbygning til eksisterende stald samt etablering af ny plads til kalve ikke er i strid med retningslinjerne.

Det vurderes således samlet at det ansøgte lever op til Haderslev Kommunes kommuneplan og at retningslinjerne kan overholdes. Der vil ikke ske en væsentlig ændring af opfattelse af det landskabelig rum som følge af opførelsen af ny stald, særligt da der i området allerede er udflyttet mange stalde i forvejen. Samtidig vil stalden blive forsøgt indpasset i området gennem afskærmende beplantning, så det visuelle indtryk sløres.

15 B.5 Ammoniakemission

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 4898 kg N/år, hvilket er 2359 kg N/år højere end den tilladte drift og 2359 kg N/år højere i forhold til 8-årsdriften

15.1.1 Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. total deposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. total deposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. mer deposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	0	0,0	0,0	Nærmeste kategori 1 natur ligger over 7,2 km væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,0 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til

				totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulations er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,0	0,0	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 6 km væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		0,0-0,1	0,0	Nærmeste kategori 3 natur ligger syd for ejendommen i form af et overdrevs område. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør 0 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.

§ 3

Udover naturtyperne omfattet af kategori 1, 2 og 3 natur så findes der ligeledes nogle § 3 beskyttede naturtyper. Omkring ejendommen indenfor en afstand 1000 m findes der omkring 8 mindre søer. Den nærmeste sø ligger midt mellem eksisterende bygninger og den ønskede placering af nye bygning mod nord. Afstanden er mellem 250-350 meter. Merdepositionen beregnes til 0,6 kg N/år og ligger dermed ligeledes under bekendtgørelsens afskæringskriterier.

Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringingsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander		X
Spidssnudet frø		X
Arter af flagermus		X
Ulv		X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

Den nærmeste sø med mulighed for bilag IV-arter (stor vandsalamander og spidssnudet frø) ligger i en afstand af ca. 250-350 meter nord for anlægget. Søen er beliggende omgivet af omdriftsarealer og det vurderes at søens tilstand ikke bliver påvirket af ansøgningen, og dermed vil søens potentiale som levested for bilag IV arter ikke forringes

Nord for Gram by er registreret forekomst af 6 forskellige arter af flagermus. Det kan ikke udelukkes at flagermus fra det område fouragerer i området omkring ejendommen, men det vurderes at ejendommen og det ansøgte nybyggeri, ikke vil medføre en forringelse af flagermusenes levesteder i området.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, er registreret som sådan på Den danske Rødliste. Der er ikke registreret rødlistearter indenfor de ansøgte byggefeltet eller i øvrigt i nærområdet.

Vurdering

Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen og det vurderes, jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende natur.

Ligeledes gælder at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter, da der er langt til de nærmeste habitater og påvirkningen af disse habitater er minimal. Det vurderes at hvis der findes bilag IV arter i det nærmeste vandhul, så er deres tilstedeværelse foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne.

16 B.6 Lugtemission

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr der er på ejendommen og hvilken art der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningsystemet www.husdyrgodkendelse.dk. og er angivet i skemaet herunder:

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	6987	29302	6987	29302
Ansøgt drift	15252	63960	15252	63960
Stigning	8265	34658	8265	34658

Som angivet i tabellen stiger lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Nørremarksvej 11 (enkelt bolig)	0	FMK	124	529	Ja
Jonsborgvej 2 (samlet bebyggelse)	0	Ny	367	450	Ja
Gram (byzone)	0	Ny	561	2289	Ja

Tabellen angiver de nærmeste naboer og byzone mm. Der er vurderet på flere andre naboer og punkter til samlet bebyggelse som dog alle er beliggende i større afstand fra den ønskede placering.

Kumulation

I forhold til naboer gælder et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Kumulationen med andre husdyrbrug er vurderet, og det er vurderet at der ikke ligger andre husdyrbrug indenfor kumulationsafstandene.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Det vil sige, at de ikke indgår i vurdering af, om der ligger enkeltboliger eller samlet bebyggelse inden for de beregnede geneafstande.

Vurdering

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og dermed vil der ikke være en belastning af området udover hvad der kan accepteres.

17 B.7 Emissioner og genepåvirkninger

17.1.1 Støj

Beskrivelse af støjkloder

Der kan forekomme støjkloder fra:

- Transport til og fra ejendommen
- Fodring
- Malkning

Driftsperiode for støjkloder

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 6-18.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil.

Malkning foregår i perioderne 0430-08 og 13-18. Kompressor til malkeanlæg er placeret i teknikrum og er således afskærmet fra omgivelserne.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangs-kørsel undgået.

Vurdering

Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

17.1.2 Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10⁻⁶ m/s²) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	Tidspunkt	Vægtet accelerationsniveau L _{aw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lig-	18-7	20	85

nende	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

17.1.3 Lys

Lysforhold

Belysning af anlæg: Der vil være et vist lysudfald fra bygningernes vinduer, samt fra de åbne stalde.

Lyset i staldene er tændt efter behov, og der er vågebelysning om natten.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil ikke medføre væsentligt mere belysning end i nudriften. Det forventes ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

17.1.4 Fluer og skadedyr

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer.

Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. (Bek. nr. 611 af 23. juni 2001).

Vurdering

Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

17.1.5 Støv

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvgene ved indlæsning af tilskudsfoder. Aflæsningen foregår dog indendøre og dermed afskærmet for omgivelserne.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse på færdsel på ikke befæstede veje være særligt fokus omkring ejendomme beliggende nær ved vejene.

Vurdering

På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte, ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

17.1.6 Transport

Transporter	Før udvidelse		Efter udvidelse	
	Antal/år	Transportmiddel	Antal/År	Transportmiddel
Transport af tilskudsfoder	24	Lastbil	30	Lastbil
Grovfoder	300	Traktor	450	Traktor
Diesellole	12	Lastbil	14	Lastbil
Afhentning tyrekalve	26	Lastbil	26	Lastbil
Afhentning slagtekøer	12	Lastbil	12	Lastbil
Transport opdræt	26	Traktor	26	Traktor
Halm	20	Traktor	20	Traktor
Afhentning af døde dyr	12	Lastbil	12	Lastbil
Biogasanlæg	122		122	
Udbringning husdyrgødning	384	Traktor	432	Traktor
Mælk	183	Lastbil	183	Lastbil
Affald	12	Lastbil	12	Lastbil
Transporter i alt	1133		1339	

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen

Alt transport til og fra ejendommen foregår af Frydendahlsvej, hvor der ikke findes andre beboelser. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Ejendommen har bortforpagtet alt jord og derfor foregår det meste af transporten til og fra ejendommen af 3. mand.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 7-17, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage inden for normal arbejdstid.

Vurdering

Da der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen, vurderes det på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentlige gener for de omkringboende.

17.1.7

17.1.8 Egenkontrol

- Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol min. hvert 10 år.
- En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning".
- Overvågning af vand og strømforbrug

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

17.1.9 Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsvivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb fra frosne marker eller efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøiteudstyr

Der opbevares ikke pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der findes en olietank i foderladen. Olietanken er placeret på fastgulv. I laden er der et mindre oplæg af olie, der står i spildbakker.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

18 B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Haderslev Kommune. Dagrenovation samt pap og papir fra bedriften fyldes i affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning. Forbrændingseget affald fra produktionen afleveres på den kommunale modtagestation løbende.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, elsparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i service- rum/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Ejendommen skal overholde Haderslev Kommunes erhvervsregulativ og bortskaffelse skal ske i overensstemmelse med dette. Endvidere er ejendommen omfattet af reglerne i Affaldsbekendtgørelsen. Farligt affald skal i henhold til Haderslev Kommunes regulativ for erhvervsaffald bortskaffes til godkendte modtageanlæg og transporten af farligt affald skal ske af godkendte transportører.

I henhold til bekendtgørelse om affald, kan op til 200 kg farligt affald pr. år afleveres på Genbrugspladsen, men større mængder skal afhentes via en godkendt transportør. Kvitteringer på korrekt bortskaffelse for affaldstyper under kategorien "farligt affald" skal gemmes i mindst 5 år og skal kunne forevises, når kommunen beder om det. Virksomheder kan aflevere samme fraktioner som borgere, dvs. at virksomheder nu kan aflevere op til 10 asbestplader om året, men virksomheder kan fortsat ikke aflevere landbrugsplast og medicin fra landbrug og andre fraktioner, som almindelige borgere ikke har.

Følgende må ikke afleveres på genbrugspladsen:

- Medicinrester - Leveres til godkendt modtager af farligt affald
- Kanyler - Leveres til godkendt modtager af farligt affald
- Landbrugsplast - Leveres til godkendt modtager, der forefindes container på ejendommen
- Udtjente maskiner og udstyr – Skrothandler

Afhentning af farligt affald, der ikke modtages på genbrugspladsen, skal ske af godkendte transportører. Ejendommen er tilmeldt Haderslev Kommunes ordning for dagrenovation. Affaldet består hovedsageligt af husholdningsaffald.

Farligt affald og risikoaffald i form af sprøjter og medicinrester opbevares i container. Kanyler og glas opbevares i spand med låg og afleveres til kommunens affaldsordning.

Erhvervsaffald bortskaffes i overensstemmelse med kommunens regulativ for erhvervsaffald. Der er indført miljøledelse på ejendommen, hvor også affaldshåndtering er beskrevet.

Øvrigt affald

Stoffer der fremgår af artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger omfatter bl.a. gasser under tryk, brandnærende gasser og faste stoffer, brandfarlige gasser (spraydåser), eksplosiver, brandfarlige væsker og faste stoffer, selvantændende væsker (Linolie), selvopvarmende stoffer og blandinger, organiske peroxider mm. Fælles for stofferne er at kan give alvorlige skader på mennesker som akut toksicitet, hudskader og øjenskader. De kan forårsage brande og skader på bygninger.

Der anvendes og opbevares ingen af stoffer der vurderes at være omfattet af artikel 3.

Vurdering

Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierarkiet og til affaldsregulativerne for Haderslev Kommune.

18.1.1 Døde dyr

Døde dyr overdækkes med kadaverkappe indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt.

Kemikalier generelt

På ejendommen forekommer ingen opbevaring af klinisk / medicinsk affald (sprøjter medicinrester m.v.), idet dette medtages/bortskaffes af dyrlæge eller gennem den kommunale modtagestation. Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ eller via dyrlæge.

Pesticider

Der er ingen markdrift knyttet til driften af ejendommen.

Oliekemikalier

Der findes en olietank i foderladen. Olietanken er placeret på fastgulv. I laden er der et mindre oplæg af olie, der står i spildbakker.

18.1.2 Spildevandsmængde

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	1500 m ³	2000 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra stuehus	200 m ³	200 m ³	Kloak	Ja

Beskrivelse af spildevandstilledning

2000 m³/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning efter udvidelsen.

Beskrivelse af spildevandsafledning

Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Tagvandet opsamles og udledes til dræn til løber til vejgrøften og derfra i samlet overfladevandsdræn for hele Kastrup. Udløbet fra drænet er nedroslet, således at der ikke udskylles større mængder på en gang.

18.1.3 Energiforbrug

18.1.4

Energi

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	175.000 kWh	220.000 kWh
Dieselolie	11.000 l	14.000 l
Opvarmning stald	varmegenindvinding	varmegenindvinding

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af SEGES er elforbruget ca. 668 kWh pr. malkeko. Forbruget for en tilsvarende produktion jf. normtal for 390 malkekøer vil være på ca. 260.000 kWh.

Elforbruget i kostalden går primært til belysning og drift af teknisk udstyr, samt til genindvinding af varme gennem mælkekøling.

Energibesparende foranstaltninger

Når der i anlægget udskiftes lysarmaturer, sikres det, at der i det omfang det er foreneligt med biologiske forhold, at der vælges mellem de mest energibesparende systemer. F.eks. LED-belysning.

Der anvendes varmegenindvinding fra mælken til opvarmning af brugsvand samt til opvarmning af bolig. Derved genanvendes en ikke ubetydelig energiressource.

18.1.5 Vandforbrug

Vand

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	8700 m ³	12500 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	1500 m ³	2000 m ³

* Drikkevandet er beregnet ud fra standard normer for vandforbrug i "Håndbog i driftsplanlægning 2015"

Ifølge "Håndbog til driftsplanlægning fra 2015" udgivet af SEGES beregnes der et vandforbrug på 33 m³ pr malkeko og ca. 6 m³ pr. årsopdræt. Vandforbruget svarer nogenlunde til normen.

Bedriften forsynes vand fra egen boring. Der forventes en stigning i vandforbruget i forbindelse med tilladelsen.

Vandbesparende foranstaltninger

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

18.1.6 Reststoffer

Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor og kvælstof. Gyllen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

18.1.7 Foder

Der anvendes indkøbt tilskudsfoeder. Foderet leveres til foderlade. Mht. støv mm. fra foderproduktionen er dette behandlet særskilt under støv.

Hovedbestanddelen af foderet er hjemmeavlet grovfoder.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, så fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer.

- Der er på bedriften stor opmærksomhed på at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.
-
- **Vurdering**
- Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug

Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Haderslev Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at

- Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald bortskaffes til forbrænding.
- Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig. Tanke er sikret mod påkørsel.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet og alderen på staldene. Der er en stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

19 B.9 Valg af BAT

Alle stalde er med faste drænedede gulve eller dybstrøelse. Der er tale om nye stalde og BAT niveauet er overholdt.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	4230	561	4790
Faktisk emission Kg N/år	4230	561	4790
Forskel Kg N/år			0
BAT krav overholdt			Ja

Der er overvejet at anvende yderligere teknologi for at nedbringe ammoniakemissionen fra produktionen, herunder forsuring og overdækning af gyllebeholdere.

Idet produktionen lever op til det vejledende BAT niveau er øvrige tiltag fravalgt.

20 B.10 Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet mest og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande.

21 IE-husdyrbrug

Ikke et IE-husdyrbrug

22 Miljøkonsekvensrapport

23 D.1-a Udformning, dimensioner mm.

Ejendommen består af følgende produktionsbygninger:

Materialevalg

Bygning	Grundplan (m ²)	Bygningshøjde (m)	Taghældning (grader)	Ventilation	Anvendelse
Kostald	3760	9	20	Naturlig	Dyr
Stald 2	2560	9	20	Naturlig	Dyr
Tilbygning	352	6	20	Naturlig	Dyr
Kalveplads	450	3		Naturlig	Dyr
Gylletank 1	343	3			Gylle
Gylletank 2	327	3			Gylle
Gylletank 3	732	3			Gylle

Materialevalg

Bygning	Bygningsmaterialer/farver
Kostald	Lyst eternittag, grønne gardiner, søsten gavl med grønne stålplader
Stald 2	Lyst eternittag, grønne gardiner, søsten gavl med grå plader
Tilbygning	Grønne gardiner, lyst tag
Kalveplads	Betonunderlag med kalvevogne
Gylletank 1	Elementer
Gylletank 2	Elementer
Gylletank 3	Elementer

24 D.1-b Forventede indvirkning på miljøet

Projektets forventede væsentlige indvirkninger på miljøet vurderes at være:

- påvirkning af vandmiljø
- påvirkning af omkringliggende natur
- påvirkning af naboer

24.1.1 Vandmiljø

Projektet kan potentielt påvirke vandmiljøet, både grundvandsressourcen og ferske vande samt havmiljøet. Det er dog vurderet at de generelle virkemidler som virksomheden skal leve op til jf. anden lovgivning, modvirker de potentielle væsentlige påvirkninger af vandmiljøet. Herunder gælder erhvervets generelle krav til opsamling af overskudskvælstof gennem efterafgrøder, skærpede krav til fosforoverskud fra bedrifterne.

Kumulation

Produktionen af fødevarer vil altid medføre en påvirkning af miljøet, men i Danmark er skrappe kvote krav til anvendelsen af kvælstof til planteavl, således at ikke alle planter tildeles den gødning de har brug for. Dette krav, sammen med ovenstående efterafgrøder mm. betyder at der i kumulation med andre ejendommen må forventes en minimal påvirkning af miljøet.

24.1.2 Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1, 2 og 3 naturtyper i området. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning på naturen i området.

Kumulation

Bedriften påvirkning af særlig sårbar natur (kategori 1) er vurderet i forhold til kumulation med øvrige bedrifter i nærområdet. I relation til særlig sårbar natur er der skærpede krav til bedriften tilladte påvirkning af et særligt sårbart område, såfremt der ligger andre bedrifter i nærheden af den sårbare natur.

Der er ingen andre produktioner indenfor en afstand der medfører skærpede krav pga. kumulation.

24.1.3 Naboer/lugt

Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt. Denne lugtemission spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast, hastighed på luften i ventilator og temperatur. Denne spredning omkring ejendommen vurderes i husdyrgodkendelse.dk, hvor i forvejen fastsatte afskæringskriterier i forhold til enkeltliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde skal overholdes. Bedriften overholder afskæringskriterier til nærmeste nabo og til samlet bebyggelse og til byzonen.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der er ingen andre produktioner indenfor ovenstående afstande.

25 D.1-c Særkender

Der er tale om et kvæghold. I forbindelse med godkendelsen af produktionen har man forholdt sig til de mulige væsentlige indvirkninger på miljøet.

Ejendommen forventer ingen væsentligt skadende virkninger på miljøet som følge af produktionen på ejendommen. På ejendommen følger og overholder man generelt dansk lovgivning, men i særdeleshed vurderes at lovgivningen om anvendelsen af gødning herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrloven i alt sin væsentlig-

hed sikrer miljøet mod utilsigtede virkninger af husdyrproduktionen. De beskrevne krav til dansk landbrug indenfor kvælstofkvoter, fosforregnskab, vurdering af mulige skader på sårbar natur, vurdering af påvirkning af naboer mm. vurderes at forebygge og begrænse den mulige skade som landbrugsproduktionen kan have på miljøet.

26 D.1-d Væsentlige alternativer

Ejendommen har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning eller forsuring ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

26.1.1 D.3 Kompetente ekspert

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient. i biologi Jakob Altenborg fra Miljø & Natur Landbrugsrådgivning.